

Fővárosi Törvényszék

Az ügy száma:

105.K.703.499/2021/65.

Az I. rendű felperes:

SMHV Energetika Kft.
(7630 Pécs, Pécsváradi út 10.)

Az I. rendű felperes képviselője:

Szász és Kiss Ügyvédi Iroda
(1096 Budapest, Lenhossék utca 3/A. II/9.),
eljárnak:

ügyvédek

(1073 Budapest, Erzsébet körút 40-42. I/4.)

A II. rendű felperes:

Horváth Villamossági Ipari Kereskedelmi és Szolgáltató
Kft. (7634 Pécs, Borostyán utca 10/A.)

A II. rendű felperes képviselője:

Pécsi 19. sz. Ügyvédi Iroda
(7624 Pécs, Mátyás király utca 6.),
eljáró ügyvéd:

Az alperes:

Gazdasági Versenyhivatal
(1054 Budapest, Alkotmány utca 5.)

Az alperes képviselője:

dr. Gaál Zsuzsanna kamarai jogtanácsos

A per tárgya:

versenyfelügyeleti közigazgatási jogvita elbírálása
(VJ/54-560/2017.)

Í T É L E T

A bíróság a felperesek kereseteit elutasítja.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 1.550.000 (egymillió-ötszázötvenezer) forint perköltséget, továbbá az állam javára, az állami adó- és vámhatóság felhívásában megjelölt módon és számlára 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forint kereseti illetéket.

Kötelezi a II. rendű felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 100.000 (százezer) forint perköltséget, továbbá az állam javára, az állami adó- és vámhatóság felhívásában megjelölt módon és számlára 120.000 (százhuszezer) forint kereseti illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A per alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I-II. rendű felperesek kereseteikben vitássá tett tendereket érintően releváns tényállás szerint a Biokom Nonprofit Kft. az általa kiírt „Pécs 18828 hrsz. („Centrum parkoló”) közvilágítás fejlesztése - kivitelezése” tárgyú tender (határozat III.2.5.) során az I-II. rendű felpereseket, valamint a Webs Kft.-t és a Watt-Eta Kft.-t kérte fel ajánlattételre, akik ténylegesen ajánlatot is nyújtottak be. A nyertes vállalkozás a Webs Kft. lett, a kivitelezést ténylegesen az I. rendű felperes végezte el.
- [2] Orfű Község Önkormányzata által a település közvilágítási hálózatának bővítésére lefolytatott beszerzési eljárás (határozat III.2.7.) során az I. rendű felperes és a Pavill Kft. adott be ajánlatot. Előbbi a Pavill Kft. részére e-mailt küldött, amelyben támogató ajánlat benyújtására hívta fel a versenytárs vállalkozást, megadva az ajánlatkérők elérhetőségét. A Pavill Kft. képviselője másnap az e-mailre válaszolt, a csatolt ajánlatok pontosan megegyeztek az ajánlattevők által benyújtott ajánlatokkal. A nyertes végül az I. rendű felperes lett.
- [3] A Paks Város Önkormányzata által „Paks, Dél 22 kV-os légvezetés Strandfürdő tr. – Dél-nyugat városrész közötti szakasz (városi beruházás szakasz) földkábeles átépítése” tárgyában lefolytatott versenyeztetési eljárás (határozat III.2.9.) során az I. rendű felperes mellett a Köz-Meg-Vill Kft. adott be ajánlatot. Az I. rendű felperes 2015. október 9-én, négy nappal az ajánlatok önkormányzat felé való továbbítását megelőzően küldött egy „Paks költségvetés” tárgyú e-mailt a Köz-Meg-Vill Kft. részére, így a beszerzés során alkalmazandó árakra vonatkozó információt osztott meg a versenytársával. Utóbbi vállalkozás az I. rendű felperes kérésére benyújtotta az I. rendű felperesi képviselő által a Köz-Meg-Vill Kft. nevében készített támogató ajánlatot. A Köz-Meg-Vill Kft. az I. rendű felperes tendernyertességére törekedett, bár a ténylegesen beadott ajánlata összecszerüléggel nem minden tételben egyezett meg pontosan az I. rendű felperes által küldött költségvetéssel.
- [4] Az I-II. rendű felperesek, valamint a Pavill Kft. adott ajánlatot a Siófok Város Önkormányzata által „Siófok, Béke téren lévő 12 db OCS doboz villamos energia ellátása” tárgyában kiírt beszerzési eljárásban (határozat III.2.11.), amely az I. rendű felperes nyertességével zárult. Az I. rendű felperes képviselője 2015. november 15-én – a Pavill Kft. ajánlatának benyújtását megelőzően – küldött egy „Ajánlat” tárgyú e-mailt a Pavill Kft. részére, amelyet másolatban a II. rendű felperes ügyvezetőjének is megküldött. Ebben két beszerzési eljárás vonatkozásában támogató ajánlat benyújtására hívta fel a Pavill Kft. képviselőjét, aki az e-mailre másnap válaszolt, csatolva a Pavill Kft. fejlécével ellátott ajánlatokat. Az I. rendű felperes képviselője november 15-én a II. rendű felperes képviselője részére is azonos tartalmú levelet küldött, mellékelve a II. rendű felperes által beadandó ajánlatot, amely összecszerülésében ténylegesen megegyezett a II. rendű felperes által benyújtott ajánlattal.
- [5] A Magyar Közút Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság Tolna megyei Igazgatósága által „A 6532 számú út 12+450-12+500 KMSZ között található Kurd KG III. TR állomás áthelyezése” tárgyban kiírt tender (határozat III.2.12.) során az I. rendű felperes mellett a Köz-Meg-Vill Kft. és a Watt-Eta Kft. adott be ajánlatot, a beszerzési eljárás azonban eredménytelen lett. Az I. rendű felperes képviselője 2016. március 1-jén 8:54-kor, az ajánlattételi határidő lejárta előtt a „Kurd ajánlat” tárgymegjelölésű e-mail mellékleteként

megküldte a Watt-Eta Kft. képviselőjének az általa beadandó ajánlatot. Az I. rendű felperes képviselője a Köz-Meg-Vill Kft.-nek ugyancsak küldött az előző levéllel lényegében megegyező tartalmú e-mailt 2016. március 1-jén 8:56 perckor, amely tartalmazta, hogy az elkészített ajánlatot a Köz-Meg-Vill Kft. a vállalkozás fejlécével ellátott ajánlati dokumentumon küldje meg az ajánlatkérő részére.

- [6] A Komló Város Önkormányzata által „4 db gyalogátkelőhely közmegvilágításának kivitelezése” tárgyban kiírt beszerzési eljárás (határozat III.2.17.) a Watt-Eta Kft. mellett az I.-II. rendű felpereseket érintette ajánlatot adó vállalkozásként. Az I. rendű felperes a II. rendű felperest és a Watt-Eta Kft.-t kérte arra, hogy az általa meghatározott ajánlati árakat nyújtsák be a saját ajánlatukban, amelyet követően ez utóbbi két vállalkozás ténylegesen azt az árat adta be ajánlatként, amelyre az I. rendű felperes kérése vonatkozott. (Az I. rendű felperes a keresetében kifejezetten ezt a beszerzési eljárást nem vitatta.)
- [7] A Komló város Önkormányzata által „Vállalkozási szerződés keretében Komló város területén a Bányáspark I. ütem (Berek utca 2-4-6.) előtti szakasz, Alkotmány u., Függetlenség u. közötti szakasz, Fülemlé u. 41. közvilágítási hálózat kiépítése, bővítése” tárgyban kiírt beszerzési eljárásban (határozat III.2.18.) – többek között – az I.-II. rendű felperes nyújtott be ajánlatot. Az I. rendű felperes képviselője az ajánlati határidőt megelőzően a II. rendű felperes ügyvezetője részére küldött támogató ajánlat benyújtására felhívó levelet. A beszerzési eljárás végül eredménytelen lett.
- [8] A BEST-TEL Kft. által „Gyengeáramú rendszer létesítése miatti nullázások Budapest-Csepel közigazgatási területén” tárgyában lefolytatott beszerzési eljárás (határozat III.2.19.) során az I. rendű felperes képviselője 2016. július 26-án a Pavill Kft. képviselője részére küldött egy tárgy nélküli, támogató ajánlat benyújtására felhívó e-mailt, amelyre a Pavill Kft. képviselője másnap válaszolt. Az I. rendű felperes képviselője válaszul figyelmeztette, hogy a Pavill Kft. ajánlatát a vállalkozás saját e-mail címéről kell kiküldenie. Az I. rendű felperes képviselője 2016. július 26. napján a Watt-Eta Kft.-t is támogató ajánlat benyújtására hívta fel, és ugyanilyen tartalmú levelet küldött a II. rendű felperes képviselője részére is.
- [9] A DC Dunakom Plusz Kft. által „Kivitelezési szerződés keretében a Paks, Ady Endre utca, út- és közműfelújítás, építés” című közvilágítási és erőátviteli hálózat munkái tárgyában lefolytatott, nemzeti eljárásrend szerinti, nyílt közbeszerzési eljárásban (határozat III.2.20.) – többek között – az I. rendű felperes nyújtott be ajánlatot, a nyertes vállalkozás a Pavill Kft. lett. Ez utóbbi Kft. képviselője 2016. július 27-én, az ajánlattételi határidő lejártát és az I. rendű felperes ajánlatának benyújtását megelőzően az I. rendű felperes képviselője részére e-mailt küldött, amelynek melléklete két Excel táblázatot tartalmazott: a beruházás költségvetését, egy másik beruházásra vonatkozó költségvetés mellett. A Pavill Kft. képviselője más gazdasági társaság ügyvezetője részére is ugyanilyen tartalmú levelet küldött az ajánlat benyújtása előtt; majd az ajánlattételi határidő lejártát követően a Pavill Kft. részéről 2016. augusztus 12-én e-mailt küldtek az I. rendű felperes képviselője részére, valamint ugyanezen a napon további gazdasági társaságok képviselői részére ugyanazon tartalommal, 2016. szeptember 5-én pedig szintén a Pavill Kft. e-mail címéről az I. rendű felperes képviselője részére. A 2016. július 29-én kelt bontási jegyzőkönyvben már azok az ajánlati árak szerepelnek, amelyeket a Pavill Kft. képviselője utóbb, augusztus 8-án és 12-én, a költségvetés módosítására tekintettel osztott meg a többi vállalkozással.
- [10] Az I. rendű felperes és a Pavill Kft. adott be ajánlatot – egyebek mellett – a DC Dunakom Plusz Kft. által „Kivitelezési szerződés keretében a Paks, Ady Endre utca út- és közműfelújítás, építés” című 0,4 kV-os hálózat földkábeles kiváltás munkáinak” tárgyában

lefolytatott, nemzeti eljárásrend szerinti, nyílt közbeszerzési eljárásban (határozat III.2.21.), amelyet a Pavill Kft. nyert meg.

- [11] A Paks Város Önkormányzata által „Paks, Deák Ferenc utca – 6. sz. főközlekedési út csomópont közvilágítás létesítés, villanyszerelési munkák” tárgyában lefolytatott beszerzési eljárás (határozat III.2.22.) során az I. rendű felperes mellett a Köz-Meg-Vill Kft. és a Pavill Kft. adott ajánlatot. Az ajánlattevők az ajánlattételi határidő 2016. augusztus 18-i lejáta előtt egyeztettek a benyújtandó ajánlati árakat annak érdekében, hogy a Pavill Kft. kerüljön ki nyertesként. Ennek érdekében az utóbbi vállalkozás részéről előre elkészítette az I. rendű felperes és a Köz-Meg-Vill Kft. ajánlatát, amelyet továbbított is részükre: 2016. augusztus 16-án 9:52 perckor „Deák F. u. költségvetés” tárgyú e-mailt küldött az I. rendű felperes képviselőjének, amelyben a tender kapcsán figyelmezteti a leadási határidőre; a csatolni elmulasztott költségvetést egy újabb, 10:30 perckor küldött levélben küldte meg, majd ugyanezen a napon, 10:28 perckor a fentivel egyező tartalmú levelet küldött a Köz-Meg-Vill Kft. részére is.
- [12] A Paks Város Önkormányzata által „Paks – Csámpa, Patak utcában 0,4 kV-os hálózat áthelyezése és közvilágítás bővítése a járulékos munkákkal együtt az ajánlatkérés dokumentumaiban előírtak szerint, a vonatkozó jogszabályok, szabványok és előírások betartásával” tárgyában lefolytatott beszerzési eljárásban (határozat III.2.23.) a Pavill Kft. és Köz-Meg-Vill Kft. mellett 2016. augusztus 10-én a későbbi tendernyertes, az I. rendű felperes nyújtott be ajánlatot. Utóbbi képviselője két nappal korábban (2016. augusztus 8-án) „Paks – Csámpa” tárgyú e-mailt küldött a Köz-Meg-Vill Kft. részére, két Excel táblázatot csatolva, amelyben feltüntetett árak összege megegyezik az I. rendű felperes beszerzési eljárásban ténylegesen benyújtott ajánlatával. Az I. rendű felperes 2016. augusztus 9-én a Pavill Kft. részére küldött e-mailjének mellékletei szintén tartalmazták az egy nappal korábban a Köz-Meg-Vill Kft. részére megküldött ajánlati árakat. Ily módon a másik két vállalkozás támogató ajánlatú benyújtásával járult hozzá az I. rendű felperes tendernyertességéhez.
- [13] A Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság által „Veji gátórház mellett található OTR állomás villámcsapás utáni helyreállítási munkái” tárgyában lefolytatott beszerzési eljárásban (határozat III.2.24.) az I-II. rendű felperesek, valamint a Treszner Kft. adott be ajánlatot 2016. augusztus 22. napján, a tendert a II. rendű felperes nyerte. a II. rendű felperes munkavállalója 2016. augusztus 23-án az I. rendű felperes részére e-mailt küldött, amelyben kérte, hogy az I. rendű felperes képviselője a bélyegzőjével ellátva, aláírva küldje az e-mail mellékletét képező ajánlatot a e-mail címre. (az I. rendű felperes vállalkozási vezetője) az ajánlatot aznap megküldte az ajánlatkérő részére. (Az I. rendű felperes keresete ezen eljárást nem érinti).
- [14] A Paks Város Önkormányzata által „Paks, Toldi M. utca közvilágítás bővítés kivitelezése a Mező utca és a Vásárhelyi Pál utca közötti szakaszon a járulékos munkákkal együtt az ajánlatkérés dokumentumaiban (ajánlati felhívás és mellékletei) előírtak szerint, a vonatkozó jogszabályok, szabványok és előírások betartásával” tárgyában lefolytatott beszerzési eljárásban (határozat III.2.27.) a Pavill Kft. 2016. október 19-én e-mailt küldött az I. rendű felperesnek, amelynek mellékleteként csatolta a tárgyi beruházás árazott költségvetését az áraival. Az I. rendű felperes részéről ugyanaznap belső üzenetben továbbította a Pavill Kft. által küldött levelet utasítva őt, hogy az I. rendű felperes árai a Pavill Kft. megküldött áraihoz képest 9-10%-kal legyenek magasabbak. Az I. rendű felperes 2016. október 21-én, a Pavill Kft. október 25-én nyújtotta be az ajánlatát, utóbb a tendert a Pavill Kft. nyerte.

- [15] A Paks Város Önkormányzata által „Paks, Téglagyár előtti szakaszon közvilágítás kiépítése a járulékos munkákkal együtt az ajánlatkérés dokumentumaiban (ajánlati felhívás és mellékletei) előírtak szerint, a vonatkozó jogszabályok, szabványok és előírások betartásával” tárgyában lefolytatott beszerzési eljárásban (határozat III.2.28.) 2016. október 28-án az I. rendű felperes és a Pavill Kft. nyújtott be ajánlatot. Utóbbi társaság képviselője két nappal korábban, 2016. október 26-án részére „Téglagyár KTGv” tárgymegjelölésű e-mailt küldött, amelyhez Excel táblázatban csatolta a Pavill Kft. eljárásban benyújtandó árait, amelyek megegyeztek az általa az eljárásban ténylegesen benyújtott ajánlati árral. Mindezek után a tendert a Pavill Kft. nyerte.
- [16] A Berhida Város Önkormányzat által „Berhida Város közvilágításának tervezése” tárgyában kiírt beszerzési eljárásban (határozat III.2.30.) többek között az I. rendű felperes nyújtott be ajánlatot 2016. november 15. napján, amely eljárásban ő lett a tendernyertes. A képviselője 2016. november 23-án 11:15 órakor „ajánlat” tárgymegjelölésű e-mailt küldött a Pavill Kft., valamint másolatban (I. rendű felperes) részére, amely tartalmazta azt az e-mail címet, amelyre a Pavill Kft.-nek a levél mellékletében csatolt, előre kiküldött ajánlatot továbbítani kell. A mellékelt dokumentum tartalmilag megegyezik a Pavill Kft. azzal, 2016. november 23. napján 12:26 órakor benyújtott ajánlatával.
- [17] A Soltút Útépítő, Fenntartó és Kereskedelmi Kft. által „62-es számú főút Szabadegyháza ipartelep elkerülő útépítés miatt középfeszültségű vezeték kiváltásának” tárgyban kiírt tenderben (határozat III.2.31.) többek között az I. rendű felperes adott ajánlatot 2016. november 17-én. Korábban, 2016. november 14-én az I. rendű felperes képviselője e-mailt küldött a Pavill Kft. képviselőjének, amelyben arra kérte, hogy az e-mail mellékletét képező ajánlatot alakítsa át a Pavill Kft. formátumává és e-mailben továbbítsa a pályázat kiírója részére. Az I. rendű felperes a Watt-Eta Kft. részére és a fenti üzenettel egyező tartalmú e-mailt küldött a Watt-Eta Kft. ajánlatának benyújtását megelőzően. A tendert az I. rendű felperes nyerte.
- [18] A „Komló Város Önkormányzat közigazgatási területén közvilágítási létesítmények üzemeltetésével, karbantartásával kapcsolatos tevékenységek ellátása” (I. rész), valamint „Mánfa Község Önkormányzat közigazgatási területén közvilágítási létesítmények üzemeltetésével, karbantartásával kapcsolatos tevékenységek ellátása” (II. rész) tárgyú beszerzési eljárásokban (határozat III.2.33.) - egyebek mellett - az I. rendű felperes adott be ajánlatot 2016. november 29-én, mindkét rész vonatkozásában. Ezt megelőzően, 2016. november 25-én a Watt-Eta Kft. korábbi ügyvezetője az I. rendű felperes ügyvezetője részére e-mailben megküldte azokat az ajánlati árakat, amelyeket az I. rendű felperesnek a beszerzési eljárásban be kell nyújtania. Ugyanilyen tárgyú e-mailt küldött a Köz-Meg-Vill Kft. részére is ugyancsak az ajánlatok benyújtását megelőzően. A beszerzési eljárás végül eredménytelen lett.
- [19] „Komló Város Önkormányzat közigazgatási területén közvilágítási létesítmények üzemeltetésével, karbantartásával kapcsolatos tevékenységek ellátása (I. rész), valamint „Mánfa Község Önkormányzat közigazgatási területén közvilágítási létesítmények üzemeltetésével, karbantartásával kapcsolatos tevékenységek ellátása (II. rész) tárgyú közbeszerzési eljárásban (határozat III.2.34.) mindkét rész tekintetében – mások mellett – az I. rendű felperes adott be ajánlatot 2017. január 16-án. Ezt megelőzően, 2017. január 12-én a Watt-Eta Kft. korábbi ügyvezetője a Köz-Meg-Vill Kft. részére, valamint ugyanaznap az I. rendű felperes részére levelet küldött, amelyben a Köz-Meg-Vill Kft., illetve az I. rendű felperes adataival kitöltött nyilatkozatok szerepeltek. Az I. rendű felperesnek küldött e-mailben az U-Light Kft. nevében kitöltött nyilatkozatok is fellelhetőek voltak, amely e-mailt

az I. rendű felperes 2017. január 15-én továbbította az U-Light Kft.-nek. Utóbbi társaság és a Köz-Meg-Vill Kft. ténylegesen benyújtott ajánlati árai pontosan megegyeznek azokkal az ajánlati árakkal, amelyeket a Watt-Eta Kft. részükre előre meghatározott. Az I. rendű felperes esetében a végső ajánlati ár a Komlóra vonatkozó részben egyezik meg a Watt-Eta Kft. által küldött árakkal. Utóbb (2017. január 23-án) az I. rendű felperes mindkét rész tekintetében visszavonta az ajánlatát, mivel álláspontja szerint az ajánlati ár tévesen, mindkét település esetében üzemi lámpatestekre került meghatározásra. A tender a Watt-Eta Kft. nyertességével zárult.

- [20] A Tengelic Község Önkormányzata által a „Tengelic község közvilágítás korszerűsítése kivitelezési szerződés keretében” tárgyában kiírt tender (határozat III.2.39.) során az I. rendű felperes és a Watt-Eta Kft. nyújtott be ajánlatot, a pályázat nyertese az utóbbi lett. Az ajánlat benyújtását megelőzően 2017. április 3-án a Watt-Eta Kft. képviselője az I. rendű felperesnek küldött e-mailben csatolta az I. rendű felperes által a kiíró felé benyújtandó támogató ajánlatot, amely annak benyújtására felhívást is tartalmaz.
- [21] A Nagydorog Nagyközség által „Nagydorog, Vörösmarty M. út – Kossuth L. út közötti szakaszon – Kerékpárút közvilágítás villamos munkái” tárgyban kiírt beszerzési eljárásban (határozat III.2.41.) – mások mellett – az I. rendű felperes nyújtott be ajánlatot 2017. április 25-én. A tendert a Pavill Kft. nyerte meg, akinek ügyvezetője egy nappal korábban, 2017. április 24-én e-mailt küldött a másik ajánlattevő (Pintó Bt.) részére, és mellékelteként csatolta a Pintó Bt. nevében kitöltött ajánlati dokumentumot. A Pavill Kft. ügyvezetője 2017. április 24-én a fentiekkel egyező tartalmú levelet küldött az I. rendű felperes részére „Nagydorog költségvetés” tárgymegjelöléssel, mellékelve az I. rendű felperes által benyújtandó ajánlati dokumentumot, amelyben feltüntetett költségvetési főösszesítő ajánlati ára megegyezik az I. rendű felperes által ténylegesen benyújtott ajánlati árral.
- [22] A Mohács Város Önkormányzata által „Vállalkozási szerződés Mohács Város Déli lakópark fejlesztésére közvilágítási hálózat létesítésére” tárgyban kiírt tender (határozat III.2.42.) során mások mellett az I. rendű felperes nyújtott be ajánlatot 2017. május 25-én. A tendert a Watt-Eta Kft. nyerte, amelynek képviselője 2017. május 22-én az I. rendű felperes képviselőjének „Mohács” tárgyú e-mailt küldött, amelynek mellékletekében szerepel az I. rendű felperes által a tárgyi közbeszerzési eljáráson beadandó ajánlati ár. Az e-mailt ugyanaznap 12:57 perckor ügyintézésre továbbította az I. rendű felperes munkavállalójának. A Watt-Eta Kft. által az I. rendű felperes részére meghatározott ajánlati ár megegyezik az I. rendű felperes által ténylegesen benyújtott ajánlattal.
- [23] A Kanizsatel Kft. által lefolytatott „Balatonlelle, OTP társasházak, KIF hálózat szabványosítása” elnevezésű beszerzési eljárás (határozat III.2.49. pont) során (mások mellett) az I. rendű felperes nyújtott be ajánlatot, a nyertes a Watt-Eta Kft. lett. Az I. rendű felperes 2017. augusztus 25. napján „Balatonlelle Kanizsatel” tárgy megjelöléssel e-mailt küldött, amelyben az I. rendű felperes felajánlja (a Watt-Eta Kft. képviselője), hogy támogató ajánlatot fog benyújtani a Watt-Eta Kft. érdekében, másrészt egy másik munka kapcsán a Watt-Eta Kft. segítségét kérte. Az e-mailt a Watt-Eta Kft. képviselője továbbította a Treszner Kft. részére, amelynek melléklete az I. rendű felperes által írtaknak megfelelően tartalmazza a Treszner Kft. adataival és benyújtandó ajánlati árával kitöltött ajánlatot. 2017. augusztus 29-én a balatonlelle-i munka kapcsán az I. rendű felperes képviselőjének is megküldte a Watt-Eta Kft. ajánlatát.
- [24] „A Tervezési szerződés Mohács Város Önkormányzata részére TOP-3.1.1-15-BA1-2016-00002 azonosító számú, „Mohácsi kerékpárút-hálózat bővítése és körforgalom építése” című projekt körforgalom közvilágítás műszaki tervezési dokumentumainak elkészítésére” tárgyban

kiírt tender során (határozat III.2.50.) a Treszner Kft. és a Watt-Eta Kft. mellett az I. rendű felperes nyújtott be ajánlatot 2017. szeptember 5. napján. A beszerzési eljárást a Watt-Eta Kft. nyerte meg. Ezt megelőzően a Treszner Kft. 2017. augusztus 31-én e-mailben a Watt-Eta Kft. tendernyertessége érdekében támogató ajánlat elkészítését ajánlotta fel. 2017. szeptember 1-jén a Treszner Kft. részére küldött e-maillal egyező tartalmú levelet küldött az I. rendű felperes részére is, amelyben ígéretet tesz arra, hogy átküldi részére a mohácsi ajánlatkéréssel kapcsolatos dokumentumokat, sárga színnel jelölve az I. rendű felperes által kitöltendő adatokat. Ezt követően 2017. szeptember 4-én megküldte az I. rendű felperes részére az ajánlati felolvasó lapot, amelyben rögzített ár megegyezik az I. rendű felperes által benyújtott ajánlati árral.

[25] A Duna-Dráva Cement Kft. által „Fogyasztásmérő hely kialakítás 3x250A – Mohács” tárgyában lefolytatott beszerzési eljárásban (határozat III.2.51.) az I. rendű felperes tett ajánlatot 2017. október 26. napján, valamint mellette a Watt-Eta Kft. és a Treszner Kft. A tendernyertes ez utóbbi vállalkozás lett, amelynek képviselője a Watt-Eta Kft. és az I. rendű felperes részére e-mailt küldött, előre kitöltött Word formátumú ajánlati lapokat mellékelve. Az I. rendű felperes ajánlata ténylegesen megegyezik a Treszner Kft. képviselője által előkészítettel: az abban szereplő díjtételek, anyagköltség és munkadíj azonosak, valamint az ajánlat 2017. október 26-i keltezése is megegyezik.

[26] A Kanizsatel Kft. által „Türje, Zalaszentlászló GYR rendszer létesítésével kapcsolatos erősáramú kivitelezési munkák” tárgyában lefolytatott beszerzési eljárásban (határozat III.2.53.) az I. rendű felperes és a Treszner Kft. nyújtott be ajánlatot. Az I. rendű felperes képviselője 2017. november 8-án tárgymegjelölés nélküli e-mailt küldött a Treszner Kft. képviselőjének, amelynek mellékletében csatolta a beszerzési eljárás benyújtani tervezett ajánlatát. Ugyanezen e-mailt, az I. rendű felperes ajánlatát szintén mellékelve az I. rendű felperes november 9-én a Watt-Eta Kft. részére is megküldte.

[27] Az alperes 2017. december 7. napján versenyfelügyeleti eljárást indított – többek között – az I. és a II. rendű felperesekkel szemben, mivel álláspontja szerint az eljárás alá vont vállalkozások 2015-től a dél-dunántúli régióra koncentráltan feltehetően olyan, piacfelosztásra irányuló egyeztetéseket folytattak egymás között, önkormányzatok és vállalkozások által erős- és gyengeáramú rendszerekhez és hálózatokhoz kapcsolódó tervező, kivitelező, karbantartó, üzemeltető és egyéb tevékenységek tárgyában kiírt közbeszerzési, illetve egyéb beszerzésre irányuló eljárások vonatkozásában, amelyek eredményeként meghatározták az eljárásokon induló vállalkozások körét, az ajánlati áraikat, valamint a nyertes vállalkozás kilétét. E magatartásukkal a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 11. § (2) bekezdés a) és d) pontjaiban foglalt tényállás megvalósításával valószínűsíthetően megsértették a Tpv. 11. § (1) bekezdés szerinti tilalmat. A Tpv. 65/A. § szerinti helyszíni kutatás során birtokba vett elektronikus dokumentumok átvizsgálása során valószínűsítette, hogy – mások mellett – az I. és II. rendű felperesek a Vj/31/2017. számú ügyben vizsgálttól eltérő, addig nem ismert feltételezetten jogsértő magatartást tanúsítottak. A beszerzett bizonyítékok felhasználását a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság engedélyezte. Az alperes rögzítette, hogy az érintett szolgáltatások: kis- és középfeszültségű (0,4kV-35kV között) villamoshálózatának tervezése, kivitelezése, üzemeltetése, karbantartása; önálló közvilágítási hálózatok tervezése, kivitelezése; közvilágítás korszerűsítés, közvilágítási aktív elemek üzemeltetése, karbantartása; gyengeáramú rendszer létesítése miatti áramszolgáltatói hálózaton szükséges

beavatkozások, ún. alkalmassá tételi munkák tervezése, kivitelezése; gyengeáramú rendszerek tervezése, kivitelezése és áramszolgáltatói mérőhelyek létesítése voltak. Az érintett piac szereplői megrendelői oldalon az önkormányzatok, magas- és mélyépítő kivitelező cégek, építőipari beruházó cégek, kínálati oldalon pedig gyengeáramú szolgáltató és kivitelező cégek, E.ON minősítéssel rendelkező erősáramú kivitelező cégek. A dél-dunántúli piacon jelentősebb regionális piaci szereplők egyebek mellett az I. és II. rendű felperesek.

[28] A vizsgált magatartás, tehát az áramszolgáltatáshoz kapcsolódó tervező, kivitelező, karbantartó vagy üzemeltető tevékenységre vonatkozik, így az érintett piac ekképpen azonosítható. Az egyes közbeszerzési/beszerzési eljárások során rendszerint a tárgyi megbízást elnyerni szándékozó vállalkozás törekedett rábírnival a tenderen induló többi vállalkozást arra, hogy támogató ajánlatok benyújtásával segítsék elő a tendernyertességet. Ennek érdekében jellemzően előre elkészítette a többi vállalkozás árajánlatát, hogy támogató ajánlatként saját maguk nyújtsák be azt az ajánlatkérő részére. Egyes tenderek esetén előfordult, hogy a tendernyertességre törekvő vállalkozás csak a saját ajánlatát, csupán egy ajánlati árat vagy költségvetést küldött a többi vállalkozásnak, amelyek ezek alapján tisztában lehettek a vállalkozások árszintjével. Ettől eltérően olyan eset is előfordult, hogy a tendernyertességre törekvő vállalkozást kifejezetten a későbbiekben támogató ajánlatot nyújtó vállalkozás kereste fel, felajánlva a segítségét a tender megnyeréséhez. Az egyeztetések túlnyomó részt az I. rendű felperes és a Watt-Eta Kft. kezdeményezésére és részvételével történtek, és meghívásos közbeszerzési eljárásnak nem minősülő eljáráshoz kapcsolódtak, egyes feltárt bizonyítékok alapján közbeszerzési eljárásokat is érintettek. A II. rendű felperes, valamint több vállalkozás jellemzően az I. rendű felperessel játszott össze a tenderek eredményének befolyásolása érdekében.

[29] Az alperes az egyes fent részletezett tenderek kapcsán elemezte az érintett társaságok kapcsolattartását, és – egyebek mellett – kiemelte, hogy „Pécs 18828 hrsz. („Centrum parkoló”) közvilágítás fejlesztése - kivitelezése” tárgyú tender (határozat III.2.5.) során a Webs Kft. és az I. rendű felperes összehangolták magatartásukat oly módon, hogy az I. rendű felperes az ajánlati árának előzetes megosztásával, majd később támogató ajánlat benyújtásával hozzájárult a Webs Kft. tendernyertességéhez. A II. rendű felperes versenykorlátozó magatartásban való részvételére nem tárt fel bizonyítékot. Az I. rendű felperes az eljárásban tett nyilatkozatát, miszerint csak ráfizetéssel volt elvégezhető a munka, nem támasztotta alá, ugyanakkor az árait előzetesen megosztotta a versenytársával. A versenytársak nem jelezték a kiíró felé, hogy valamelyikük csak alvállalkozói minőségben venne részt a tenderen.

[30] Az Orfű Község Önkormányzata által a település közvilágítási hálózatának bővítésére lefolytatott beszerzési eljárás (határozat III.2.7.) kapcsán nem fogadta el az I. rendű felperes előzetes álláspontra tett észrevételét, mivel korabeli írásos bizonyítékok, a beszerzési eljárás adatai és az önkormányzat nyilatkozata igazolják a versenyjogsértő magatartást.

[31] A Siófok Város Önkormányzata által „Siófok, Béke téren lévő 12 db OCS doboz villamos energia ellátása” tárgyában kiírt beszerzési eljárással (határozat III.2.11.) összefüggésben rögzítette, hogy a bizonyítékok igazolják, hogy az árajánlat benyújtását megelőzően a vállalkozások az önállósági kritériumot megsértve egyeztettek egymással.

[32] A Magyar Közút Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság Tolna megyei Igazgatósága által „A 6532 számú út 12+450-12+500 KMSZ között található Kurd KG III. TR állomás áthelyezése” tárgyban kiírt tendert (határozat III.2.12.) illetően az eljárásában az előzetes álláspontra tett I. rendű felperesi észrevételt alaptalannak tartotta, ugyanis

megállapítható, hogy az általa a Watt-Eta Kft. részére küldött e-mailben megjelölt ár pontosan megegyezik a Watt-Eta által adott ajánlattal.

- [33] A Komló város Önkormányzata által „Vállalkozási szerződés keretében Komló város területén a Bányászpark I. ütem Berek utca 2-4-6.) előtti szakasz, Alkotmány u., Függetlenség u. közötti szakasz, Fülemlé u. 41. közvilágítási hálózat kiépítése, bővítése” tárgyban kiírt beszerzési eljárás (határozat III.2.18.) vonatkozásában kiemelte, hogy a vállalkozások felelőssége (amelyet az I. rendű felperes a keresetében nem vitatott) annak ellenére megállapítható, hogy a beszerzési eljárás eredménytelen lett.
- [34] A BEST-TEL Kft. által „Gyengeáramú rendszer létesítése miatti nullázások Budapest-Csepel közigazgatási területén” tárgyában lefolytatott beszerzési eljárás (határozat III.2.19.) tekintetében az I. rendű felperesi állásponttal szemben rögzítette, a tárgybani beszerzési eljárásra sor került, azt az I. rendű felperes megnyerte. E cég az árak meghatározásával előzetesen támogató ajánlatot kért a fenti társaságtól, amely összejátszást igazolja a Pavill Kft. ügyvezetőjének nyilatkozata is.
- [35] Hangsúlyozta a DC Dunakom Plusz Kft. által „Kivitelezési szerződés keretében a Paks, Ady Endre utca, út- és közműfelújítás, építés” című közvilágítási és erőátviteli hálózat munkái tárgyában lefolytatott, nemzeti eljárásrend szerinti, nyílt közbeszerzési eljárást (határozat III.2.20.) illetően, hogy az e-mailes levelezés szintén a társaságok közötti összehangolt magatartást támasztja alá, a Pavill Kft. előre elkészítette a közbeszerzési eljáráson részt vevő többi vállalkozás árazott költségvetését és benyújtandó ajánlati nyilatkozatát, majd rábírta ezen vállalkozásokat, hogy az ajánlatukat támogató ajánlatként nyújtsák be az ajánlatkérő részére. Nincs magyarázat arra, hogy a bontási jegyzőkönyvben hogyan szerepelhetnek azok az ajánlati árak, amelyeket a Pavill Kft. képviselője csak augusztus 8-án és 12-én, a költségvetés módosítására tekintettel osztott meg a jogsértésben részes többi vállalkozással. A feltételezett utólagos dátummódosításnak ugyanakkor a nézete szerint a jogsértés megállapíthatósága szempontjából nincs jelentősége, hozzáteve, hogy a támogató ajánlatokat kérő Pavill Kft. az előzetes álláspontban foglaltakat érdemben nem vitatta.
- [36] A DC Dunakom Plusz Kft. által „Kivitelezési szerződés keretében a Paks, Ady Endre utca út- és közműfelújítás, építés” című 0,4 kV-os hálózat földkábeles kiváltás munkáinak” tárgyában lefolytatott, nemzeti eljárásrend szerinti, nyílt közbeszerzési eljárásban (határozat III.2.21.) ugyanazon bizonyítékokat azonosította, mint a határozat III.2.20. pontja szerinti eljárás kapcsán, amelyek alapján a pályázattal összefüggésben szintén megállapíthatónak találta a részes vállalkozások versenykorlátozó magatartását.
- [37] A Paks Város Önkormányzata által „Paks, Deák Ferenc utca – 6. sz. főközlekedési út csomópont közvilágítás létesítés, villanyszerelési munkák” tárgyában lefolytatott beszerzési eljárás (határozat III.2.22.) során megállapította, hogy az érintett vállalkozások az ajánlattételi határidő lejárta előtt egyeztették a benyújtandó ajánlati áraikat annak érdekében, hogy a pályázat során a Pavill Kft. kerüljön ki nyertesként.
- [38] A Paks Város Önkormányzata által „Paks – Csámpa, Patak utcában 0,4 kV-os hálózat áthelyezése és közvilágítás bővítése a járulékos munkákkal együtt az ajánlatkérés dokumentumaiban előírtak szerint, a vonatkozó jogszabályok, szabványok és előírások betartásával” tárgyában lefolytatott beszerzési eljárás (határozat III.2.23.) kapcsán részletezte az érintett társaságok levelezését, amelyből arra következtetett, hogy a másik két vállalkozás támogató ajánlatú benyújtásával járult hozzá az I. rendű felperes tendernyertességéhez.
- [39] A Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság által „Veji gátórház mellett található OTR állomás villámcsapás utáni helyreállítási munkái” tárgyában lefolytatott beszerzési eljárással

(határozat III.2.24.) összefüggésben feltárta az érintett társaságok fent részletezett kapcsolattartását.

- [40] A Paks Város Önkormányzata által „Paks, Toldi M. utca közvilágítás bővítés kivitelezése a Mező utca és a Vásárhelyi Pál utca közötti szakaszon a járulékos munkákkal együtt az ajánlatkérés dokumentumaiban (ajánlati felhívás és mellékletei) előírtak szerint, a vonatkozó jogszabályok, szabványok és előírások betartásával” tárgyában lefolytatott beszerzési eljárást (határozat III.2.27.) illetően szintén a felek feltárt levelezésére (beleértve a belső levelezést is) utalva megállapította, hogy az ajánlati árak e-mailben történő megosztása egyértelműen támogató ajánlat megtételére irányult.
- [41] A Paks Város Önkormányzata által „Paks, Téglagyár előtti szakaszon közvilágítás kiépítése a járulékos munkákkal együtt az ajánlatkérés dokumentumaiban (ajánlati felhívás és mellékletei) előírtak szerint, a vonatkozó jogszabályok, szabványok és előírások betartásával” tárgyában lefolytatott beszerzési eljárás (határozat III.2.28.) vonatkozásában az I. rendű felperes eljárásban előadott azon kifogását, miszerint nincs bizonyíték rá, hogy a munkatársa olvasta volna a levelet, életszerűtlennek tartotta, mivel a vizsgált időszakban a e-mail címet rendszeresen használta.
- [42] A Soltút Útépítő, Fenntartó és Kereskedelmi Kft. által „62-es számú főút Szabadegyháza ipartelep elkerülő útépítés miatt középvezetű vezeték kiváltásának” tárgyban kiírt tendernél (határozat III.2.31.) feltártak alapján megállapította, hogy az előre elkészített, I. rendű felperes által meghatározott ajánlati árakat tartalmazó támogató ajánlatok benyújtásával a gazdasági társaságok hozzájárultak az I. rendű felperes tendernyertességéhez.
- [43] „Komló Város Önkormányzat közigazgatási területén közvilágítási létesítmények üzemeltetésével, karbantartásával kapcsolatos tevékenységek ellátása” (I. rész), valamint „Mánfa Község Önkormányzat közigazgatási területén közvilágítási létesítmények üzemeltetésével, karbantartásával kapcsolatos tevékenységek ellátása” (II. rész) tárgyú beszerzési eljárásokat (határozat III.2.33.) érintően rögzítette, hogy az ajánlattételre felkért vállalkozások annak ellenére tanúsítottak versenykorlátozó magatartást, hogy a közbeszerzési értékhatárokra tekintettel az ajánlatkérő a pályázatot eredménytelenné nyilvánította.
- [44] A határozat III.2.34. pontjában részletezett közbeszerzési eljárást illetően az érintett társaságok levelezésének tartalmára, valamint a társaságok által alkalmazott ajánlati árakra figyelemmel bizonyítottan tekintette a Watt-Eta Kft. és az I. rendű felperes egyeztetését.
- [45] A Tengelic Község Önkormányzata által a „Tengelic község közvilágítás korszerűsítése kivitelezési szerződés keretében” tárgyában kiírt tender (határozat III.2.39.) kapcsán rögzítette, hogy az Önkormányzat adatszolgáltatása szerint csak a Watt-Eta Kft. és a Technik 2000 Kft. nyújtott be ajánlatot, azonban a Watt-Eta Kft. ügyféli nyilatkozatára tekintettel tényként állapítható meg, hogy az I. rendű felperes ajánlatát az ajánlatkérőhöz ténylegesen benyújtották.
- [46] A Nagydorog Nagyközség által „Nagydorog, Vörösmarty M. út – Kossuth L. út közötti szakaszon – Kerékpárút közvilágítás villamos munkái” tárgyban kiírt beszerzési eljárást illetően részes vállalkozások versenykorlátozó magatartását a támogató ajánlatok Pavill Kft. tendernyertességének céljából történő benyújtására tekintettel állapította meg.
- [47] A Kanizsatel Kft. által lefolytatott „Balatonlelle, OTP társasházak, KIF hálózat szabványosítása” elnevezésű beszerzési eljárással (határozat III.2.49. pont) összefüggésben rögzítette, hogy az I. rendű felperes és a Treszner Kft. támogató ajánlatok nyújtásával járult hozzá a Watt-Eta Kft. tendernyertességéhez; és „A Tervezési szerződés Mohács Város Önkormányzata részére TOP-3.1.1-15-BA1-2016-00002 azonosító számú, „Mohácsi kerékpárút-hálózat bővítése és körforgalom építése” című projekt körforgalom közvilágítás

- [48] műszaki tervezési dokumentumainak elkészítésére” tárgyban kiírt tendert illetően is megállapítható a tenderben részes vállalkozások jogellenes versenykorlátozó együttműködése. A Duna-Dráva Cement Kft. által „Fogyasztásmérő hely kialakítás 3x250A – Mohács” tárgyában lefolytatott beszerzési eljárásban (határozat III.2.51.) szintén megállapítható a jogsértés, annak ellenére, hogy az ajánlattételi felhívás időpontja, valamint az ajánlatok benyújtásának pontos időpontja nem ismert.
- [49] A Kanizsatel Kft. által „Türje, Zalaszentlászló GYR rendszer létesítésével kapcsolatos erősáramú kivitelezési munkák” tárgyában lefolytatott beszerzési eljárásban (határozat III.2.53.) megállapította, hogy az I. rendű felperes megosztotta az általa benyújtandó ajánlatot a Treszner Kft-vel. Ezt követően ezen utóbbi Kft. az I. rendű felperes ajánlati árának ismeretében készítette el az ajánlatát elősegítve az I. rendű felperes tendernyertességét.
- [50] Az eljárás során tett észrevételében az I. rendű felperes kifogásolta, hogy az alperes fiktív feltételes megállapodásokra hivatkozik. Egy kiírónak sem okozott a feltárt tevékenységekkel kárt, a pályázatokra való felkészülés minden esetben a kiíró tudtával történt, a kiíróval való vertikális együttműködés sem minősül versenykorlátozónak, a kiszabni tervezett bírságot is aránytalannak tekintette.
- [51] A II. rendű felperes rámutatott, hogy kizárólag csak az I. rendű felperessel kooperált, ugyanakkor azt sem jogellenesen. Iratellenesek azok a megállapítások, miszerint más társaságokkal kapcsolatba került volna. A II. rendű felperes és az I. rendű felperes ügyvezetője évtizedes munkakapcsolatban, barátságban áll egymással. A II. rendű felperes mindezek miatt állandó partnerként tekintett az I. rendű felperesre.

Az alperes eljárása és döntése

- [52] Az alperes mindezeket követően a jelen perben támadott döntése határozati részében megállapította, hogy – mások mellett – az I. és II. rendű felperesek 2015. és 2017. között olyan, a piac felosztására irányuló egyeztetéseket folytattak egymás között önkormányzatok és vállalkozások által erős-, és gyengeáramú rendszerekhez és hálózatokhoz kapcsolódó tervező, kivitelező, karbantartó, üzemeltető és egyéb tevékenységek tárgyában kiírt közbeszerzési, illetve egyéb beszerzésre irányuló eljárások vonatkozásában, amelyek során meghatározták az eljárásokon induló vállalkozások körét, ajánlati árakat, valamint a nyertes vállalkozás kilétét, amelyek a Tptv. 11. § (2) bekezdés a) és d) pontjaiban foglalt tényállások megvalósításával a Tptv. 11. § (1) bekezdésben foglalt tilalomba ütköznek.
- [53] A határozat rendelkező részének I. pontjában részletezte a vonatkozó tendereket és az egyeztetésben részt vevő vállalkozásokat. A megállapított jogsértések miatt az I. rendű felperessel szemben 45.000.000 forint, míg a II. rendű felperessel szemben 2.000.000 forint versenyfelügyeleti bírságot szabott ki. Az eljárást a Korrektyill Kft. eljárás alá vonttal szemben, valamint Cegléd város Önkormányzata által a település aktív közvilágítás elemeinek karbantartására vonatkozóan lefolytatott indikatív ajánlatkérési eljárással kapcsolatban a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 31. § (1) bekezdés i) pontja alapján végzéssel megszüntette.
- [54] Rámutatott, hogy a versenykorlátozó célú magatartások esetében az érintett piacot a vállalkozásban részes felek magatartása határozza meg. A jogalkalmazási gyakorlat szerint

közbeszerzéseket, ajánlatkéréseket érintő egyeztetések esetén az érintett piacot az adott (köz)beszerzés képezi. Kiinduló pontként hangsúlyozta, hogy a vállalkozások piaci döntéseiket önállóan határozzák meg. A Tpvt. 11. §, valamint az Európai Unió Működéséről szóló szerződés (EUMSZ.) 101. Cikke szerinti megállapodás nem esik egybe a polgári jogi vagy társasági jogi értelemben vett megállapodással, azt széleskörűen kell értelmezni. A Tpvt. 11. § célja, hogy tilalma alá vonja az együttműködés minden olyan formáját, ami nem éri el ugyan a megállapodás aposztrofálható szintjét, de elegendő ahhoz, hogy a felek tudatosan, tényleges együttműködésre cseréljék a verseny kockázatait. Tilos a versenytársak között minden olyan közvetett vagy közvetlen kapcsolat, amelynek célja, vagy hatása akár valamely tényleges, vagy potenciális versenytárs magatartásának befolyásolása, amelynek során a versenytársak kicserélt információikkal a saját piaci magatartásukat alakítják. Az akaratgyezezség lehet megállapodás, összehangolt magatartás vagy döntés, amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását, torzítását célozza, vagy ilyen hatással jár. Versenykorlátozó célú a magatartás, amennyiben annak jellege alapján a verseny korlátozására alkalmas. Ez esetben nem szükséges megvizsgálni a magatartás versenyre gyakorolt, vagy potenciális hatásait. A Tpvt. 11. § (2) bekezdés a) pontja szerinti árrögzítés a legsúlyosabb jogsértések egyike, kőkemény versenykorlátozásnak minősül.

[55] Kiemelte, hogy tilos az egymással közbeszerzési pályázaton versenyben lévő vállalkozások között a kapcsolatfelvétel, ha az nem az alvállalkozói munka elosztását célozza. Közbeszerzési eljárások és magánprojektek során az árrögzítés tipikusan abban nyilvánul meg, hogy az indulók egyeztetik egymással ajánlati áraikat, az egyikük nyertességének elősegítésére. Ellentételezésként tipikusan egy másik pályázaton kap a támogató ajánlatot adó nyerési esélyt. Az árrögzítés ebben az esetben piacfelosztáshoz is vezethet, amely a Tpvt. 11. § d) pontja szerinti jogsértést is megvalósítja. Hangsúlyozta, hogy kivételesen kerül a hatóság elé jogellenesen folytatott egyeztetések esetén szabályos formátumú, közvetlen bizonyítékként használható írásos dokumentum. A joggyakorlat kialakította azokat a figyelembevehető bizonyítékokat, amelyek alapján a kartell jogsértés megállapítható.

[56] Mindezek alapján arra kell választ keresni, hogy az önállósági kritériumot tagvállalkozások megsértették-e, amennyiben igen, úgy feltárható-e versenykorlátozó áregyeztetés és/vagy piacfelosztás. Versenykorlátozó magatartás állapítható meg azon tenderek esetében is, ahol a versenyjogsértő egyeztetés bizonyított, de amelyeket bármilyen okból az ajánlatkérő eredménytelennek nyilvánított. Jogsértőnek ítélte az egyes eljárás alá vont vállalkozások indikatív ajánlatkérések során tanúsított versenykorlátozó magatartását is. Az eljárás alá vontak magatartásának értékelése kapcsán rámutatott, hogy a határozat III.2. pontjában ismertetett tenderek nagy részében a jogsértőnek értékelt magatartás támogató ajánlatok kérése és nyújtása által valósult meg. Sok esetben a támogatást kérő eljárás alá vont részletesen ki is dolgozta a támogató ajánlatot, amelyet a támogató vállalkozás változtatás nélkül adott be. A bizonyítékok alapján a támogató ajánlatok tenderek felosztásával jártak együtt a részes vállalkozások között akaratgyezezség jött létre. Ennek fennállására, illetve egyfajta bevett piaci gyakorlatra utal a bizonyítékként azonosított támogató ajánlatok benyújtására felhívó e-mailek megfogalmazása, azok tömörsége. Észszerűen feltételezhető, hogy az egyes e-maileket személyes vagy telefonos beszélgetések előzték meg, ugyanakkor arra is észszerűen lehet következtetni, hogy a támogató ajánlatok benyújtása kapcsán az eljárás alá vont vállalkozások között egy bizonyos viszonyosságon alapuló automatizmus alakult ki.

[57] Mindezek miatt versenyjogi értelemben a magatartásban résztvevők között megállapodás jött létre. A levelezésekből, a nyilatkozatokból és egyéb tényekből (eljárási fejleményekből,

tendereredményekből) megállapítható, hogy megállapodásra utaló, azt megerősítő magatartást tanúsítottak a résztvevők a verseny kockázatát kiiktatva azáltal, hogy ajánlataikat egymás előtt felfedték. Amennyiben a magatartások nem mindegyike lenne megállapodásnak minősíthető, úgy a magatartás jogellenes összehangolása minden esetben megállapítható lenne. A jogsértésben résztvevők magatartása versenykorlátozó célú jogsértésnek minősül, nincs jelentősége annak, hogy egyes vállalkozások mely célból vettek részt az egyeztetéseken. A vállalkozások okirati bizonyítékokkal ellentétes magyarázata önmagában nem elegendő a jogsértés alóli mentesüléshez, a Tpv. 17. § szerinti egyedi mentesülés körében értékelhető körülményre egyik eljárás alá vont sem hivatkozott.

- [58] Az eljárás alá vontak felelősségének értékelése kapcsán az I. rendű felperessel összefüggésben a határozat 922. pontjában részletezte, hogy mely tenderek esetében vett részt jogellenes egyeztetésekben, rögzítve, hogy azokban főként _____ ügyvezető és _____ vállalkozási vezető vettek részt. A bizonyítékok alapján _____ a jogellenes egyeztetésekben szervező, kezdeményező szerepe volt. Az alperes a vizsgált 53 tenderből 46 versenyzetési eljárás vonatkozásában tárt fel az I. rendű felperesre terhelő bizonyítékot, akinek a saját javára szolgáló bizonyítékokra vonatkozó észrevételeit illetően hangsúlyozta, hogy az I. rendű felperes nem fejtette ki, hogy milyen állítólagos bizonyítékokról van szó, amelyek az álláspontját alátámasztanák, ezért ezen felvetésre érdemben reagálni nem tudott. Egyértelműen és világosan azonosítható volt az előzetes álláspontból, hogy mely vállalkozást, melyik tényállással kapcsolatban tart érintettnek. A megállapított jogsértések egyikét sem jellemezte információs kartellként, ezért az I. rendű felperes erre vonatkozó észrevétele alaptalan. Kiemelte azt is, hogy a cél szerinti jogsértések megállapítása és szankcionálása független a jogsértések hatásaitól. A tényállás kellően tisztázott, további vizsgálati cselekményektől sem várható értékelhető eredmény. A beszerzési eljárásokon résztvevő vállalkozások közötti horizontális együttműködést tartotta versenykorlátozónak, vertikális versenykorlátozást nem állapított meg. Az ajánlatkérők esetleges olyan nyilatkozata, hogy az ajánlattevők között összejátszást nem tapasztalt, nem vehető figyelembe a felperesek javára, az a jogsértés hiányát nem támasztja alá.
- [59] A II. rendű felperes a határozat 957. pontjában részletezett jogsértésekben vett részt. Alaptalanul hivatkozik a II. rendű felperes arra, miszerint kapacitáshiány miatt vett volna részt az egyeztetésekben. A feltárt bizonyítékok egyértelműek a tekintetben, hogy az egyeztetések támogató ajánlatok beszerzése érdekében valósultak meg.
- [60] A jogkövetkezmények meghatározása körében a Tpv. 78. §-ra, valamint a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa Elnökének 11/2017. sz. közleménye (a továbbiakban: Bírságközlemény) 3. §-ra hivatkozott. Releváns forgalomként bizonyos esetekben a tényleges árbevétel hiányában a potenciális árbevétel figyelembevételét tartotta indokoltnak, a Bírságközlemény 17. és 83. b) pontja alapján a jogsértéssel érintett beszerzés értékének háromszorosa minősül releváns forgalomnak. Az eljárás alá vontak tekintetében releváns árbevételnek az I. rendű felperes esetén háromszoros tender nettó értékkel számítva 906.677.247,- forintot, a II. rendű felperes esetében 54.824.133,- forintot állapított meg. Az árrögzítés és piacfelosztás Tpv. 13. § (3) bekezdése szerinti kartellnek minősül, a verseny veszélyeztetettsége tekintetében a 0-30 pontos tartomány felső zónájába tartalmazó pontszámot alkalmazott valamennyi jogsértés esetén. A piaci hatás körében a Bírságközlemény 26. és 27. pontjára utalva rámutatott, hogy a jogsértés ténylegesen sok esetben megvalósult, azok túlnyomó részében az I. rendű felperes részes volt

a Watt-Eta Kft. mellett. Mindezek miatt ezen eljárás alá vontak esetében a piaci hatás tekintetében és a 0-30 pontos tartomány felső zónájába tartozó pontszámot alkalmazott. Súlyosbító körülményként a felróhatóság kiemelt fokára hivatkozott, a jogsértés túlnyomó részt önkormányzatok által lefolytatott versenyeztetési eljárásokban, illetve közbeszerzéseken való összejátszás révén valósult meg. Az érintett piaci szereplőktől elvárható a gazdasági versenyt érintő szabályok ismerete és betartása. Súlyosbító körülményként vette figyelembe azt is, hogy az I. és II. rendű felperes esetében is a jogsértésben vezető tisztségviselők voltak érintettek. Az I. rendű felperes esetében kiemelt súlyosbító körülményként értékelte a jogsértésekben betöltött vezető szerepét. Enyhítő körülmények kapcsán az alapösszeg csökkentésére okot adó szempontokat nem azonosított, nem tudta bírságcsökkentőként értékelni azt a – több eljárás alá vont által előadott – álláspontot, miszerint a kartell nem vezetett túlárázáshoz, piaci áron végezték el a munkákat. Közepes jelentőségű enyhítő körülményt Watt-Eta Kft. esetében tárt fel. Az alapösszeg korrekciója kapcsán a jogsértés esetleges ismétlődését, a jogsértéssel elért előnyt, az elrettentő hatást, valamint a Tpv. 78. § szerinti bírság maximumot értékelte. Egyes eljárás alá vontak esetében utalt az engedékenységi politika, az egyezségi eljárás, a tevőleges jóvátétel és az egyéb együttműködés szabályaira, amely az I. és II. rendű felpereseket nem érintette.

A felperesek keresetei, az alperes védiratai

Az I. rendű felperes keresete

- [61] Az I. rendű felperes az alperes döntése elleni keresetben a végzés rész hatályon kívül helyezését kérte és azt, hogy a bíróság állapítsa meg a beszerzési eljárás tényállását, illetve szükség esetén a jogsértést elkövető gazdasági társaságok felelősségét, kötelezze őket megfelelő összegű bírság megfizetésére, amennyiben megfelelő adat nem áll rendelkezésre, úgy a hatályon kívül helyezés mellett az alperes e körben új eljárásra kötelezését kérte. A határozati rendelkezésre vonatkozóan kérte elsődlegesen annak megállapítását, hogy az alperes bírságkiszabásra nem volt jogosult, ezért a határozat II. pontját a bíróság helyezze hatályon kívül, másodlagosan a határozat I. pontjának megváltoztatását kérte, illetve harmadlagosan a határozat I. pontjának hatályon kívül helyezését és szükség esetén az alperes új eljárásra kötelezését.
- [62] Álláspontja szerint az alperes megsértette az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését, amikor bírság kiszabásáról rendelkezett. Utalt a Ket. 50. § (1) és (6) bekezdésének megsértésére, kifogásolta, hogy a határozat rendelkező része nem ad tájékoztatást a fellebbezési illeték vagy díj mértékéről, annak megfizetésének, lerovásának módjáról, ezért a határozat a Ket. 72. § (1) bekezdés d) pont dg) alpontjába is ütközik.
- [63] Kifogásolta az alperes iratbetekintési jog biztosításával kapcsolatos gyakorlatát, e körben hivatkozott az iratbetekintés elektronikus úton való biztosításával kapcsolatos szabályokról szóló 5/2018.(V.25.) GVH utasítás (a továbbiakban: GVH utasítás) 12. § (2) bekezdés a) és b) pontjára. Mivel a határozat 2021. április 29-én még nem vált véglegessé, így a betekintési lehetőség lezárására sem lett volna jogosult az alperes. Az egyik eljárás alá vont 2021. április 27. napján keresetet nyújtott be, az alperesnek a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 40. § (1) bekezdés és 42. § (2) bekezdése alapján 30 nap áll rendelkezésre, hogy azt a bírósághoz továbbítsa. A keresetlevélben foglalt azonnali jogvédelem iránti kérelem alapján sem volt indokolt és jogszerű a betekintési lehetőség 2021. április 29. napi lezárása, az alperes eljárásával az ügyféli jogai súlyosan sérültek.

- [64] A bírságkiszabás Alaptörvény-ellenes. Utalt arra, hogy a versenyfelügyeleti eljárást az alperes a 2017. december 7. napján kelt VJ/54-4/2017. számú végzésével rendelte el. A Tpv. 63. § (9) bekezdés b) pontja alapján két alkalommal, egyenként legfeljebb hat hónappal hosszabbíthatja meg az eljárást, amelyből a Ket. 33. § (3) bekezdése és a Tpv. 63. § (4) bekezdése szerinti időszakok minősülnek kieső időszaknak. Határidő-hosszabbításról az alperes nem rendelkezett, az eljárás a kieső időszakokkal együtt 3 év, 3 hónap, 22 nap alatt került lezárására. Az ügyintézési határidő számításánál figyelembe nem vehető idők nézete szerint nem tehettek ki közel kétéves időtartamot. Az ügyintézési határidőről az alperes a Ket. 72. § (1) bekezdés ee) alpontja szerinti kötelezettségét megsértve nem adott tájékoztatást a határozatban. Hivatkozott az 5/2017. (III.10.) AB határozat 15. és 16. pontjára, a 17/2019. (V.30.) AB határozat 104., 105., 109., 111. pontjára, a 30/2014.(IX.30.) AB határozat megállapításaira, az Európai Jogok Emberi Bírósága (a továbbiakban: EJEB) emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló Rómában 1950. november 4-én kelt Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) 6. cikk (1) bekezdésére, az EJEB A. Menarini Diagnostics s.r.l. kontra Olaszország ügyben hozott határozata 41. bekezdésére. Kiemelten hivatkozott a Kf.II.37.959/2018/14. számú ítéletben (a továbbiakban: Alcufer-ítélet) foglaltakra, melyben a Kúria megállapította, hogy az ügyintézési határidő meghosszabbítása nélkül az ügyintézésre előírt határidőn túl történt bírság kiszabás sértette a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését. A fentiekre tekintettel álláspontja szerint maximálisan is 10 000 000 forint összeg alatt maradó bírság lehetett volna indokolt.
- [65] Az alperesi döntés végzés része tekintetében előadta, hogy a ceglédi tender kapcsán az alperes megsértette a Ket. 50. § (1)-(2) bekezdésében foglaltakat, a tényállás tisztázási és bizonyíték értékelésre vonatkozó kötelezettségét nem teljesítette. Amennyiben ezen beszerzési eljárásnál a feltárt bizonyítékok – azaz az egyetlenegy válasz nélkül hagyott e-mail –, valamint az I. rendű felperesi észrevételek alapján nem állapítható meg kétséget kizáróan a jogsértés, úgy analógia útján a többi tisztázatlan tényállással rögzített beszerzési eljárásnál sem lenne az megállapítható, azok esetében is megszüntetésnek lett volna helye, mivel az alperest jogszabályi rendelkezés nem jogosítja fel arra, hogy azonos tényállás mellett közel azonos vagy hasonló bizonyítékokat eltérően értékeljen.
- [66] Kifejtette álláspontját az alperesi határozatban jogsértőnek talált egyes tenderek kapcsán:
- [67] A Biokom Nonprofit Kft. (Centrum Parkoló) (határozat III.2.5.) tender kapcsán arra mutatott rá, hogy mivel két időpontban került megküldésre a felhívás, illetve két ajánlattételi határidő szerepel a tényállásban, egyértelmű, hogy a korábbi felhívás időpontjához a korábbi határidő kapcsolódik, így igazolt, hogy határidőn túl nyújtotta be az ajánlatát. Nem tartotta iratellenesnek az ezzel kapcsolatosan tett észrevételét a Webs Kft. meghallgatási jegyzőkönyvével kapcsolatban, illetve az alperes által bizonyítékként értékelt e-mailekkel kapcsolatban kifejtett állítása sem iratellenes. Az alperes nem rendelkezik bizonyítékkal arra vonatkozóan, hogy a Webs Kft., az ő ajánlatának figyelembevételével készítette volna el saját ajánlatát, illetve arra vonatkozóan, hogy végül mégis adtak be ajánlatot, az ajánlatkérő felhívására bármilyen köze lett is volna az I. rendű felpereshez, illetve az általa küldött e-mailhez. Mindezek miatt ezen tenderek kapcsán az alperes a tényállást nem tisztázta. Az alperes nem rendelkezik bizonyítékkal arra vonatkozóan, hogy a Webs Kft. az ő ajánlatának figyelembevételével készítette volna el saját ajánlatát, illetve arra vonatkozóan sem, hogy ha végül mégis adtak be ajánlatot az ajánlatkérő felhívására bármilyen köze lett is volna az I. rendű felpereshez, illetve az általa küldött e-mailhez.

- [68] Az orfői tenderrel összefüggésben (határozat III.2.7.) rámutatott, hogy a feltárt írásos bizonyítékok sem vágnak egybe, mivel az ajánlatok 2015. augusztusi keltezésűek, míg az alperes által hivatkozott e-mailek 2015 novemberében keltek. A feltárt bizonyítékok nem támasztják alá az eljárás alá vontak olyan magatartását, amely a rendelkezésére álló tényekkel együtt a jogsértést igazolná, ekképpen az ő felelőssége sem állapítható meg. A Bírágközlemény 17. pontja szerinti kivételszabályra utalással kifogásolta, hogy az alperes a tender értékét a határozatban és az ajánlatban szereplő áron határozta meg, amelyre nem lett volna jogosult.
- [69] A paksi tender (határozat III.2.9.) kapcsán továbbra sem tisztázott, hogy kinek a költségvetése volt a hivatkozott e-mailben, tekintve, hogy az az egyik beadott ajánlattal sem egyezik. A Köz-Meg-Vill Kft. ajánlata nem lehetett az I. rendű felperesi ajánlatot támogató ajánlat, mivel az ajánlatkérő szempontjából kedvezőbb volt, továbbá az sem bizonyított, hogy az az ajánlat a Köz-Meg-Vill Kft. ajánlata lett volna. Az sem bizonyított, hogy a Köz-Meg-Vill Kft. ismerte az I. rendű felperes ajánlatát, így versenykorlátozó magatartás sem állapítható meg.
- [70] A Siófok, Béke téri tender (határozat III.2.11.) értékelésekor az alperes csak részben reagált az észrevételeire, nem adott választ arra a körülményre, hogy a beadási határidő nem ismert, így az sem bizonyított, hogy azon belül vagy azon túl érkezett-e meg a Pavill Kft. és a II. rendű felperes ajánlata. Az alperes több esetben a bizonyítékként használt levelek beadási határidő előtti dátumára hivatkozással találta bizonyítottnak a jogsértést, itt azonban nem tudta megállapítani, hogy milyen dátummal készültek a levelek, ezért jogsértést sem állapíthatott volna meg.
- [71] A kurdi tender (határozat III.2.12.) kapcsán tett észrevételeit az alperes iratellenesnek minősítette, mellyel összefüggésben az I. rendű felperes a határozat 197. pontjában feltüntetett árazásra hivatkozott. Felróta, hogy az ajánlatkérőtől kapott és a tényállásban szereplő információk közötti ellentmondással az alperes a határozatban nem foglalkozott, nem indokolta, hogy mi alapján jogszerű azon eljárási cselekménye, hogy valamely adatszolgáltatást önkényesen helytelennek minősít. Kifogásolta azt is, hogy az iratellenesnek minősített észrevételét az alperes által is rögzített adatokra alapította.
- [72] A Best-Tel Kft. pályázatával (határozat III.2.19.) összefüggésben a határozat 306. és 307. pontjára hivatkozott, kiemelve, hogy az alperes nem tudta bizonyítani az ajánlat benyújtását, a Watt-Eta Kft. e-mailje kapcsán úgyszintén nem áll rendelkezésre semmilyen bizonyíték arra vonatkozóan, hogy milyen ajánlatot kinek küldtek el. Az alperes továbbá nem vette figyelembe a Pavill Kft. ügyvezetőjének adott eset kapcsán tett nyilatkozatát. Annak értelmezéséhez elengedhetetlen a jegyzőkönyvben található korábbi kérdésekre adott válaszok ismerete, mivel így más értelmezést nyer a Pavill Kft. ügyvezetőjének alperes által is idézett nyilatkozata. Tőle függetlenül a II. rendű felperes is úgy nyilatkozott az előzetes álláspontra tett észrevételében, hogy természetes gazdasági eseménynek tekintette, hogy, ha egy társaság egy meghirdetett munkára kalkulációt készít, ugyanakkor kétsége merül fel a saját teljesítésében, azt megküldje a partnerének. A két társaság tehát egymástól függetlenül ugyanarról a gyakorlatról számolt be. Jelen eljárás kapcsán az alperes az előzetes álláspont 658. pontjában rögzített megállapítással, miszerint egy e-mail elküldése önmagában nem minősül versenykorlátozó magatartásnak, ellentétes gyakorlatot alkalmazott.
- [73] A DC Dunakom Plus Kft., Paks, Ady Endre utca tendere (határozat III.2.20.) vonatkozásában a határozat nem oldja fel a dátumok között fennálló ellentmondásokat. Rögzítésre is került, hogy az alperes nem talált azokra magyarázatot. Az észrevételeire az alperes akképpen reagál, hogy az érintetteket megvádolja a dokumentumok visszadátumozásával.
- [74] A DC Dunakom Plus Kft., Paks, Ady Endre utca (határozat III.2.21.) tenderével

összefüggésben az előző tender kapcsán hivatkozottakra utalt.

- [75] A Paks, Deák Ferenc utca tender (határozat III.2.22.) vonatkozásában előadta, hogy mivel jelen eljárásnál a végleges árak a tárgyalásos szakaszban kerültek meghatározásra, a versenytanácsnak azt kellett volna vizsgálnia, hogy ezen szakban történt-e jogszabálysértés, amely álláspontja szerint nem állapítható meg.
- [76] A Paks, Csámpa tenderrel (határozat III.2.23. pont) összefüggésben rámutatott, hogy az előzetes álláspont 658. pontja szerint egy e-mail elküldése nem tekinthető versenykorlátozó magatartásnak. Az alperes ugyanakkor a szövegekörnyezetből kiragadottnak, így irrelevánsnak minősítette az észrevételét. Az alperes hivatkozott arra is, hogy az eljárásban fővállalkozóként benyújtott, nem valós tartalmú fedőajánlatok célja az ügyfelek felosztása és a közbeszerzési eljárások manipulálása volt. Azonban arra nincs bizonyítéka, hogy a benyújtott ajánlatok ne lettek volna valós tartalmúak, és arra sem, hogy bármilyen formában ellenőrizte volna azokat.
- [77] A Paks, Toldi Miklós utca (határozat III.2.27.) tenderével összefüggésben ugyancsak kifogásolta az észrevételei alperes által történő válasz nélkül hagyását.
- [78] A Paks, Téglagyár tenderrel (határozat III.2.28.) kapcsolatban az alperes jogszerűtlenül mellőzte a Pavill Kft. ügyvezetőjének nyilatkozatát, valamint nem ellenőrizte, hogy a benyújtott ajánlatok valósak voltak-e. Arra sincs bizonyíték, hogy a Pavill Kft. ügyvezetője által küldött e-mail tartalmát bárki megismerte volna, illetve az I. rendű felperes ajánlata annak ismeretében készült volna. Amennyiben a Pavill Kft. versenykorlátozó szándékkal kívánta volna az eljárást befolyásolni, úgy feltehetően a Köz-Meg-Vill Kft.-t, mint harmadik résztvevőt is megkereste volna.
- [79] A Berhida tender (határozat III.2.30.) kapcsán ugyancsak nem adta indokát az alperes a határozatban, hogy mi okból hagyta válasz nélkül az észrevételét, mi okból tartott szükségesnek adott információkat feltüntetni az előzetes álláspontjában és miért nem használt fel hasonló, magánéletre vonatkozó információkat (miszerint az ajánlattévőként szereplő Polari 2008 Kft. tulajdonosa, házastársa) más eljárás alá vontak esetében.
- [80] A 62. számú főút (Solt út) tenderrel (határozat III.2.31.) összefüggésben tett észrevételét az alperes úgyszintén válasz nélkül hagyta. Az előzetes álláspont 381. pontjával szemben a határozat 454. pontjából törölte a (2016) „novemberében” szót, hogy ezzel feloldja az általa hivatkozott ellentmondást. Mivel a törlésnek az alperes nem adta indokát, feltételezhető, hogy a rendelkezésre álló forrásdokumentumok tartalmából önkényesen válogatott, illetve az általa a tényállás részévé tett szövegrészből úgy tüntet el szavakat, esetleg mondatrészeket, hogy arra sem a határozat, sem az előzetes álláspont nem ad magyarázatot. Amennyiben a hivatkozott forrásdokumentumban szerepel a „november” szó, úgy az alperesnek kötelessége lett volna a fennálló ellentmondást feloldani. Az adott beszerzéssel kapcsolatban észrevételezte, hogy a tényállásban nincs feltüntetve az ajánlattételi határidő. Mindezek arra engednek következtetni, hogy az alperes a tényállás tisztázási kötelezettségét megsértette. Megjegyezte, hogy a határozat 459. pontja szerinti e-mail kapcsán nincs semmilyen bizonyíték a rögzített tényállásban, hogy a Pavill Kft. ajánlatának benyújtására ezen e-mail érkezését követően került sor.
- [81] A Komló-Mánfa I. tender (határozat III.2.33.) kapcsán kifogásolta, hogy az előzetes álláspont 658. pontjára tett hivatkozását az alperes irrelevánsnak minősíti, holott amennyiben elfogadja, hogy az ajánlati árait önállóan alakította ki, úgy a hivatkozott megállapításban foglalt jogsértő magatartás elkövetése alól felmentést adó érvelést itt is alkalmazni kellett volna.
- [82] A Komló-Mánfa II. projekttel (határozat III.2.34.) összefüggésben nem ad magyarázatot a határozat arra az ellentmondásra, hogy az előzetesen elkészített ajánlat került benyújtásra,

ugyanakkor az I. rendű felperesnél az ajánlat elkészítésében résztvevő kolléga az árak tekintetében hibázott az ajánlat készítésekor. Az alperes nem volt jogosult megállapítani, hogy milyen ár éri meg egy társaságnak, mivel az szakkérdésnek tekinthető. Rámutatott az alperes további tenderekkel kapcsolatos ellentétes gyakorlatára, kiemelve, hogy ha nem a Watt-Eta Kft. által előzetesen meghatározott áron nyújtotta be az ajánlatot, úgy a jogsértés e módon nem igazolható.

- [83] A Tengelic tenderrel (határozat III.2.39.) kapcsolatban ellentmondást tartalmaz a tényállás a vizsgálat során fel nem tárt ajánlat elkészítése tekintetében. Irreleváns az alperes által hivatkozott bírósági gyakorlat, mivel jelen esetben nem áll rendelkezésre iratbizonyíték az I. rendű felperes ajánlatának elkészítéséről, tartalmáról, illetve benyújtásáról sem, így a nyilatkozat sem lehet azzal ellentétes.
- [84] A Nagydorog tenderrel (határozat III.2.41.) összefüggésben előadta, hogy nem bizonyított, hogy amennyiben valaki használ egy e-mail fiókot, az oda küldött levél tartalmát el is olvassa, mint ahogyan nem bizonyítja valamely levél mellékletének megismerését, és az annak ismeretében történő cselekvést sem. Az, hogy egy adott e-mail cím használatban volt, semmiképp nem bizonyítja, hogy az ajánlatot készítő munkatársa megismerte az adott címre érkező e-mailek tartalmát. Ennek hiányában az alperes minden kétséget kizáró bizonyítékra sem hivatkozhat.
- [85] A Mohácsi tender (határozat III.2.42.) kapcsán az előzetes álláspont ellentmondásos, mivel egyik hivatkozás alapján árazott költségvetést a részére küldte, míg egy másik hivatkozás szerint továbbította ügyintézésre az e-mailt, melyben közli a beadandó árakat. Az alperesnek ezen ellentmondást kötelessége lett volna feloldani.
- [86] A Kanizsa-Tel Kft.-Balatonlelle tenderrel (határozat III.2.49.) összefüggésben hivatkozott az észrevételére tett, határozat 721. pontjában részletezett válaszra. Ezzel kapcsolatban arra, hogy nem állította, hogy az a tény, miszerint az ajánlatkérő a Watt-Eta Kft.-től kért telefonos ajánlatot, kizárná annak lehetőségét, hogy mástól is kérjen ajánlatot. Ugyanakkor a határozatban az alperes nem tüntetett fel olyan bizonyítékot, amely igazolná, hogy bármely más társaságtól kért ajánlatot az ajánlatkérő. Rámutatott az álláspontja szerint ellentmondó határozati érvelésre is, valamint arra, hogy az alperes kettős mércét alkalmaz a bizonyítékokat illetően, mert míg egy feltétel (beadás, ajánlati árak) kapcsán az irati bizonyítékok hiánya ellenére úgy dönt, hogy azt bizonyítottnak látja, úgy másik feltételt (tenderre vonatkozó nyilatkozatát) éppen az irati bizonyítékok hiánya miatt nem vesz figyelembe annak érdekében, hogy az eljárás alá vontak – különösen az I. rendű felperes – jogsértő magatartását igazoltnak láttassa.
- [87] A Mohácsi tender (határozat III.2.50.) kapcsán nincs bizonyíték arra, hogy a benyújtott ajánlatát valóban e-mailjében található melléletek alapján készítette el.
- [88] A Duna-Dráva Cement Kft. tender (határozat III.2.51.) értékelésekor az alperes ugyancsak jogszerűtlenül kettős mércét alkalmazott. Eljárása során az egyes beszerzési eljárásokat illetően jelen esetben nem ismert az ajánlattételi határidő, így az sem állapítható meg, hogy az adott e-mailek azt megelőzően vagy azt követően születtek.
- [89] A Kanizsa-Tel Kft.-Türje tender (határozat III.2.53.) kapcsán kifejtette, hogy amennyiben az e-mailekben szereplő árak és a szerződésben szereplő ajánlatban feltüntetett árak között bármilyen különbség is van, úgy nem jelenthető ki, hogy a társaság versenykorlátozó céllal osztotta meg az árakat a Treszner Kft.-vel vagy a Watt-Eta Kft.-vel, hiszen a végleges ajánlatában más árakat alkalmazott. Ennek ellenkezőjét nem bizonyítja az sem, hogy a Treszner Kft. elismerte a jogsértést. Sérelmezte, hogy az alperes a Watt-Eta Kft. kapcsán nem

rótta annak terhére, hogy az nem határolódott el _____ által küldött e-mailtól, azonban ezt az ő esetében megtette. Mivel elhatárolódás a Watt-Eta részéről az e-mail kapcsán nem történt, így annak jogsértő magatartását is meg kellett volna állapítani jelen beszerzésnél.

- [90] Az I. rendű felperes az alperes határozatának egyes további pontjait is jogellenesnek tartotta az alábbiak szerint: a határozat 885. pontját azért, mert az alperes az ajánlattévők egymással való egyeztetése miatt találta jogsértőnek a magatartásokat, a bírói gyakorlat által megállapított feltételek közül viszont hiányzik egy elem (az, hogy az ajánlattévő tudta nélkül), ami alapján viszont feltehető a jogsértések megállapítását kizáró módon történő együttműködés. A 888. pont kapcsán rögzítette, hogy az árak megismerésére több esetben a későbbi esetleges alvállalkozói együttműködés okán került sor. A 900. ponttal összefüggésben azt, hogy három vagy több ajánlattevővel lebonyolított tender esetén az alperes által rögzített vizsgálat eredményére vonatkozó utalást, illetve olyan indokolást, miszerint ezen vizsgálat vezetett valamely résztvevő jogsértő magatartása alóli mentesítéshez, a határozat nem tartalmaz. A 923. és 990. pontban rögzített alperesi megállapításokat is alaptalannak tartotta, részletezve, hogy a 46 tender közül 37 esetben a versenytanács nem tárt fel arra vonatkozóan semmilyen bizonyítékot, hogy a felperesi ügyvezetőnek tudomása lett volna a levelezésekről, a tenderekre vonatkozó kommunikációról. A 925. pontban foglaltakat azon okból tartotta jogszabálysértőnek, mivel álláspontja szerint az alperes a bizonyítás elveivel össze nem egyeztethető eljárás tanúsított, a bizonyítékok között önkényesen szelektált, kettős mércét alkalmazott. A 937. ponttal kapcsolatban az alperesi állítás iratellenességét fejtette ki. A 970. pontban rögzített Bírságközlemény 14. pontja kapcsán rámutatott, hogy az enyhítő körülmények nem vezethetnek a bírság összeg növeléséhez. A 994. ponttal összefüggésben előadta, hogy mely tényeket nem értékelt az alperes jogszerűtlenül bírságcsökkentő tényezőnek.
- [91] Az I. rendű felperes az alperes védíratára tett nyilatkozatában továbbra is állította, hogy a 2021. április 27. napján beadott kereset biztosan nem került felterjesztésre 2021. április 29. napján. Mivel az alperesnek – azonnali jogvédelemre irányuló kérelem hiányában, mint jelen esetben - 30 napon belül kell felterjesztenie a keresetet. Az alperes 15 napra tett hivatkozása nem helytálló ezért az ügyintézési határidővel kapcsolatban. Rámutatott, hogy a kereset azért tartalmaz feltételezést e körben, mert a határozatban arról nincs semmilyen információ. Az alperes által hivatkozott Kúria Kf.VI.39.085/2021/5. sz. döntése is megerősítette, hogy figyelemmel kell lenni a keresetében hivatkozott Alcufer- ítéletben foglaltakra is. Az alperes által hivatkozott IV/00114/2020. sz. AB döntés szerint nem kizárólagosan bírságcsökkentés alkalmazandó, helye van a bírságkiszabás mellőzésének is, amennyiben az észszerű határidő jelentős mértékben túllépésre került. Az alperes az eljárás elhúzásával a részére súlyos érdeksérelmet okozott, mivel az eredményes közbeszerzési pályázatok biztosítják a bevételei jelentős részét, az eljárás elhúzódása ugyanakkor azt eredményezte, hogy nem tudhatta, számíthat-e jogsértés megállapítására. A tényállás tisztázással kapcsolatban rámutatott arra, hogy azt valóságként kell megtenni, csak azokat a jogi jelentőséggel bíró tényeket, körülményeket kell számba venni, melyek a megalapozott döntéshez szükségesek, azokat viszont maradéktalanul és a valóságnak megfelelően.
- [92] Az egyes tenderekkel kapcsolatban vitatta az alperesi védíratban foglaltakat. Kifogásolta a továbbiakban, hogy alperes sem a védíratában, sem előkészítő iratában nem nyilatkozott az ügyintézési határidő meghosszabbításáról hozott végzésekkel kapcsolatos felvetéseire, a per tárgyalásán pedig akként nyilatkozott, hogy nem volt határidő hosszabbító végzés. Az

ügyintézési határidővel összefüggésben kifogásolta, hogy a perben az alperes olyan dokumentumokat is becsatolt, amelyek az ügyintézési határidő folyására nem voltak hatással, ekképpen megnehezítve azt, hogy az ügyintézési határidő megtartottságát ellenőrizni tudja, valamint több esetben nem került átadásra az ügyintézési határidőt befolyásoló valamennyi információ. Ugyanakkor mindezek ellenére álláspontja szerint valószínűsítette, hogy az ügyintézési határidőt az alperes túllépte a Ket. 33. § (3) bekezdés c) pont és Tpvt. 63. § (4) bekezdés f) pontjában meghatározott ügyintézési határidőbe nem számítandó időszakok mellett. Felrótta azt is, hogy az alperes az ügyintézési határidőre vonatkozó végzéseiben a Ket. 33. § (3) bekezdés c) pontját jelölte meg abban az esetben is, amikor a Tpvt. 63. § (4) bekezdés f) pontja lenne az irányadó. Összességében az alperes a hat hónapos ügyintézési határidőt 45 nappal túllépte, amely kimeríti nemcsak a jogszabályban meghatározott ügyintézési határidő keretét, hanem az eljárás észszerű időn belül történő befejezésre vonatkozó kötelezettséget is.

[93] Álláspontja szerint az alperes tudatosan szervezte úgy az ügyintézési határidő folyását nem érintő határidők alakulását, hogy a határidő nyugvása a lehető leghosszabb ideig biztosított legyen számára. A Kúria Kfv.IV.37.759/2021/9. számú, már idézett ítéletében foglaltak a jelen ügyben is irányadóak, miszerint jelen esetben az alperes Ket. 33. § (3) bekezdés c) pontjára tett hivatkozás elfogadása esetén az ügyintézési határidő formálisan megtartottnak tűnik, azonban az alperesnek ez esetben is a tisztességes eljárás követelményének meg kell felelnie. Rámutatott, hogy a vizsgálati jelentés mellékletében az alperes az eljárási határidőt nem jelöli meg annak ellenére, hogy a hat hónapos határidő a meghosszabbítás nélküli eljárásban mintegy 3 éven át tartott. A jelen eljárásban előadott alperesi állásponttal szemben más eljárásban az alperes táblázatos kimutatást készített az eljárási határidő alakulásáról.

[94] Az iratok felterjesztésével kapcsolatban kifogásolta, hogy az alperes bizonyosan nem a GVH utasítás 12. § (2) bekezdés b) pontja szerint járt el, amikor 2021. április 29. napján lezárta a virtuális adatszobához való hozzáférést. Az alperes megtévesztő adatokat tartalmazó dokumentumokat adott át a bíróság részére, arra ugyanakkor a bíróság figyelmét nem hívta fel. A határidő túllépésre vonatkozó kimutatásában nem a 2017. december 7. – 2018. április 27.-ig terjedő időszakra hivatkozott, hanem a 2017. december 7. napjától 2018. február 2. napjáig terjedő időszakokkal számolt. Amennyiben ezen időszakot úgy tekintjük, hogy ez alatt az ügyintézési határidő nem folyt, úgy az alperes azt ebben az esetben is öt nappal túllépte.

Az alperes I. rendű felperes keresetére tett védírata

[95] Az alperes az I. rendű felperes keresetére vonatkozó védíratában a kereset elutasítását kérte, perköltség megítélése mellett. Az iratbetekintéssel összefüggésben előadta, hogy mivel más eljárás alá vont keresettel élt a határozat ellen, ezért került sor a közigazgatási iratanyag bíróságra való felterjesztésére, amelyet 15 napon belül kellett a kereset beérkezését követően megtennie. Az ügyintézési határidőre vonatkozó kereseti kifogásokkal ellentétben az eljárásban nem került sor a határidő túllépésre. Az Alkotmánybíróság a 25/2020 (XII.2.) AB határozatában rögzítette, hogy a határidőtúllépés miatt önmagában nem enyészik el a bírósághoz fordulás lehetősége, a IV/00114/2020. sz. AB döntés értelmében a közigazgatási bíróságok határidőtúllépés esetén is meg kell vizsgálni, hogy a döntés észszerű határidőn belül történt-e, ugyanakkor jelen esetben ügyintézési határidő túllépésére nem került sor, ezért a felperes az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésére vonatkozó hivatkozása alaptalan.

- [96] A végzést érintő kereseti kérelemmel kapcsolatban előadta, hogy a feltárt bizonyítékok alapján a vonatkozó tender esetében nem állapítható meg az I. rendű felperesi társaság részvétele a beszerzési eljárásban. A tényállás tisztázási kötelezettségét teljesítette, a Ket. vonatkozó rendelkezéseit nem sértette meg. Kiemelten hivatkozott arra, hogy az I. rendű felperes is elismerte, miszerint az őt érintő 46 beszerzési eljárás felében a jogsértő magatartása esetlegesen megállapítható.
- [97] Állította, hogy a versenyfelügyeleti eljárást jogszerűen folytatta le, a Ket. 50. § alapján szabadon választhatja meg az alkalmazandó bizonyítási eszközöket, a bizonyítékokat egyenként és összességében kell értékelnie. Az I. rendű felperesnek a felállított bizonyítékláncot megtörnie nem sikerült, egyéb alternatív magyarázattal nem tudott szolgálni. A határozatban bemutatta azokat a közvetlen és közvetett bizonyítékokat, amelyek alapján zárt logikai következtetések alkalmazásával állapította meg a tényállást és vonta le a következtetéseit.
- [98] Az egyes tenderekkel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy az azokra vonatkozó felperesi kifogások alaptalanok:
- [99] A Bábolna Nonprofit Kft. által kiírt tender (határozat III.2.5.) kapcsán megállapítható, hogy az I. rendű felperes és a WEBS Kft. is határidőn belül küldték el az ajánlatukat, a képviselőik a feltárt e-mail kapcsán nyilatkozatásra kerültek. Az I. rendű felperes előzetesen megosztotta ajánlati árait a versenytárs WEBS Kft.-vel.
- [100] Az orfői tenderrel (határozat III.2.7.) összefüggésben a tényállást megfelelően tisztázta, egyértelműen megállapítható az I. rendű felperes és a Pavill Kft. egymással való egyeztetése. A felek előadása, a tanúvallomások és egyéb tény körülményei kapcsán nincs más észszerű magyarázat, mint az, hogy a Pavill Kft. az I. rendű felperes kérésére támogató ajánlatot adott be.
- [101] A paksi tenderrel (határozat III.2.9.) kapcsolatosan az I. rendű felperes a Köz-Meg-Vill Kft.-vel a beszerzés során alkalmazandó árakra vonatkozó információt osztott meg, ezt követően versenytársakként vettek részt az eljárásban, amelyet az I. rendű felperes nyert meg. Így helyesen állapította meg, mely szerint a Köz-Meg-Vill Kft. nyilvánvalóan az I. rendű felperes tendernyertességére törekedett.
- [102] A siófoki tender (határozat III.2.11.) kapcsán nincs relevanciája, hogy pontosan melyik dátum volt a benyújtási határidő és mik voltak a bírálati szempontok, a II. rendű felperes az I. rendű felperes kérésére támogató ajánlatot nyújtott be.
- [103] A Kurdi pályázattal (határozat III.2.12.) kapcsolatban az I. rendű felperes által kapott támogató ajánlatot igazolja, hogy az eljárásban a Köz-Meg-Vill Kft. az I. rendű felperes által előzetesen kért összegű ajánlatot adta, a Watt-Eta Kft. pedig az előzetesen kommunikált árnál magasabb árajánlatot, amely így az I. rendű felperes tendernyertességét nem veszélyeztette.
- [104] A Best-Tel Kft. tenderével (határozat III.2.19.) összefüggésben mindhárom támogató ajánlatot benyújtott vállalkozás vonatkozásában kezdeményezte a jogsértő áregyeztetést az I. rendű felperes tendernyertessége érdekében akképpen, hogy a versenytárs vállalkozások részére e-mailekben előre elkészített ajánlatokat megküldte. A jogsértést bizonyítja a Pavill Kft. ügyvezetői nyilatkozata is.
- [105] A DC Dunakom Plusz Kft. – Paks, Ady Endre utcai tender (határozat III.2.20.) kapcsán is megfelelően tisztázott a tényállás, a feltárt ellentmondások alapján feltételezhető, hogy mind a bontási jegyzőkönyv, mind az egyes benyújtott ajánlatok utólagosan lettek az ajánlattételi határidőként eredetileg megjelölt 2016. július 29.-i időpontra visszatárumozva.

- [106] A DC Dunakom Plusz Kft. – Paks, Ady Endre utca (határozat III.2.21.) tender kapcsán az alperes egyértelműen megállapította, hogy a Pavill Kft. az I. rendű felperes, a Pintó Bt. és a „J” és Társai Kft. versenykorlátozó magatartást tanúsítottak, a Pavill Kft. tendernyertességét célozva hangolták össze magatartásukat.
- [107] A Paks Deák Ferenc utca tender (határozat III.2.22.) kapcsán az ajánlati árak előzetes megosztásával megvalósult a jogsértés. A tárgyalásos szakaszban az I. rendű felperes és a Pavill Kft. között az utóbbi tendernyertességének elősegítése érdekében további kommunikációra jogsértő magatartásban részes felek között nem volt szükség, mert az I. rendű felperes a bontás után a Pavill Kft. ajánlati árát megismerte, ennek ismeretében tett támogató ajánlatot.
- [108] A Paks Csámpa tender (határozat III.2.23.) kapcsán az eljárás alá vontak nem jelezték a kiíró felé, hogy valamelyikük alvállalkozói minőségben venne részt a beszerzési eljárásban. Az alvállalkozóval való olyan egyeztetés, hogy az a beszerzési ajánlatban támogató ajánlatot adjon be a versenyhelyzet látszatának megteremtésével, nyilvánvalóan versenykorlátozó célú.
- [109] Paks, Toldi Miklós utca tenderrel (határozat III.2.27.) összefüggésben a feltárt e-mail levelezés igazolja azt, hogy az I. rendű felperes támogató ajánlattal járult hozzá a Pavill Kft. tendernyertességéhez.
- [110] Paks téglagyár tender (határozat III.2.28.) során okszerűtlen az az I. rendű felperesi érvelés, miszerint a Pavill Kft. ügyvezetője által küldött e-mail tartalmának megismerésére nincs bizonyíték, mivel a vonatkozó e-mail cím az alperes által feltártak alapján a vizsgált időszakban rendszeres használatban volt.
- [111] A Berhida tender (határozat III.2.30.) kapcsán az alperes az I. rendű felperes által is elismerten kivette a határozat 304. sz. lábjegyzetéből a családi kapcsolatra utaló megjegyzést.
- [112] A 62. sz. főút (Soltút) eljárásban (határozat III.2.31.) irreleváns az a kifogás, miszerint a határozat 457. pontja ajánlattételi időpontot tartalmaz, az előzetes álláspont viszont ezt az időpontot nem tartalmazta. Az alperes rögzítette, hogy mely e-mail bizonyítékok alapján állapította meg a jogsértést. Az e-mailezésekre az ajánlatok benyújtása előtt került sor, ekképpen összehangolt ajánlatadás történt.
- [113] A Komló Mánfa 1. (határozat III.2.33.) tender vizsgálata során megállapítható volt, hogy az I. rendű felperes a Watt-Eta Kft. és a Köz-Meg-Vill Kft. versenykorlátozó magatartást tanúsítottak akképpen, hogy a vállalkozások a Watt-Eta Kft. által e-mailben előzetesen közölt árakon nyújtották be ajánlataikat. A versenykorlátozó magatartás annak ellenére megállapítható volt, hogy az ajánlatkérő a tárgyalt beszerzési eljárást a közbeszerzési értékhatárookra tekintettel eredménytelenné nyilvánította.
- [114] A Komló Mánfa 2. (határozat III.2.34.) tender megállapításai kapcsán nincs ellentmondás, az I. rendű felperesi levelezés alapján megállapítható, hogy a Watt-Eta Kft. ajánlatával szemben tényleges versenynyomásra nem törekedett.
- [115] A tengelici pályázat (határozat III.2.39.) során a Watt-Eta támogató ajánlatot kérő e-mailt küldött amely mellékleteként csatolta az I. rendű felperes által az önkormányzat felé benyújtandó támogató ajánlatot.
- [116] A Nagydorog tender (határozat III.2.41.) kapcsán tett I. rendű felperesi kifogás, miszerint önmagában az, ha valaki használ egy e-mail fiókot, nem bizonyítja egyetlen levél elolvasását sem, a „használ” szó az alperes értelmezésében épp a fiók alkalmazására utal, valamint az I. rendű felperes által beadott ajánlatban megjelölt ár ténylegesen megegyezik a Pavill Kft. által az ajánlat beadása előtt megküldött e-mailben az általa megjelölt árral.
- [117] A Mohács (határozat III.2.42.) tender esetében az ajánlattételt megelőző e-mailek és az azok mellékletét képező ajánlatok tartalma alapján állapított meg versenykorlátozó magatartást

- akképpen, hogy a Watt-Eta Kft. tendernyertességét az I. rendű felperes és a Pavill Kft. támogató ajánlatokkal segítették elő.
- [118] Kanizsatel Kft. – Balatonlelle tender (határozat III.2.49.) esetében ugyancsak az e-mail levelezés alapján feltárt támogató ajánlatot róttá az I. rendű felperes terhére.
- [119] A Mohács beszerzés (határozat III.2.50.) kapcsán tett felperesi érvelés iratellenes, az általa ténylegesen beadott ajánlat azonos árat tartalmaz, mint a Watt-Eta Kft.-től elektronikus levélben megjelölt ajánlati ár, amely önmagában is kétséget kizáróan bizonyítja, hogy az I. rendű felperes megkapta a Watt-Eta Kft. e-mailjét.
- [120] Duna-Dráva Cement Kft. tender eljárásban (határozat III.2.51.) megállapított jogsértéssel összefüggésben az I. rendű felperes csupán kiragad egy mondatot a határozatból, ugyanakkor a mondat folytatása (határozat 762. pontja) úgyszintén releváns, amely a jogsértést alátámasztja.
- [121] Kanizsatel Kft. – Túrje (határozat III.2.53.) eljárásban a Kanizsatel Kft. kifejezett nyilatkozata szerint a tárgyi munkákra csak az I. rendű felperestől és a Treszner Kft.-től kértek ajánlatot, a Watt-Eta Kft.-től nem, ezért a Watt-Eta Kft. részére küldött e-mail önmagában nem igazolja a versenykorlátozó magatartást ezen társaság tekintetében.
- [122] A határozat egyes, I. rendű felperes által vitatott pontjaival kapcsolatban előadta, hogy a 885. pontban hivatkozott bírói gyakorlat szerint, amennyiben versenytársak tanúsítják az árak egyeztetését, kökemény versenykorlátozásról van szó. A 888. pontban foglaltak szerint nem merült fel arra meggyőző bizonyíték, hogy az eljárás alá vontak jelezték volna a kiíró felé, hogy valamelyikük csak alvállalkozói minőségben vesz részt az adott tenderen. A 900. pontban foglaltak kapcsán tett kifogással összefüggésben rámutatott, hogy a bizonyítékokat teljeskörűen megfelelően számba vette. A 923. és 990. pontban foglaltakkal kapcsolatos I. rendű felperesi észrevétel úgyszintén alaptalan, a vezető tisztségviselők részvételét az I. rendű felperes is elismerte, ugyanakkor az ő érintettségük súlyosító körülményként való értékelését kifogásolta, mely úgyszintén alaptalan hivatkozás. A bizonyítékokat egyenként és összességében a bizonyítás elfogadott elveinek és szabályainak megfelelően értékelte, kettős mércét nem alkalmazott. Az előzetes álláspontra tett I. rendű felperesi észrevételek kapcsán rögzítette, hogy a felperesnek az alperes határozatával kapcsolatos vitatást kell előterjesztenie. Az enyhítő körülményeket bírságcsökkentő tényezőként értékelte az eljárás során (határozat 970. pont) Az, hogy a kartellnek nem volt árfelhajtó hatása, az ajánlatkérő szemszögéből kedvező feltételekkel teljesítette a megbízást, nem vehető figyelembe (határozat 994. pont)
- [123] Az I. rendű felperes iratbetekintés kapcsán tett kifogására előadta, hogy a határozatát 2021. március 29. napján hozta, így annak jogszerűsége az ezen időpontig bekövetkezett tények alapján ítéltetők meg. A virtuális adatszoba lezárására a GVH elutasítás 12. § (2) bekezdés a) pontja alapján került sor. Az I. rendű felperes védekezéshez való joga nem sérült, a keresetet 2021. május 14. napján nyújtotta be, ugyanakkor csupán május 19. napján jelezte, hogy iratbetekintési jogát személyesen gyakorolni szeretné. Az I. rendű felperes kérelmének megfelelően a virtuális adatszobát ismételten megnyitotta, ahova az I. rendű felperes jogi képviselője utolsó alkalommal 2021. június 25. napján lépett be.
- [124] Az ügyintézési határidőt álláspontja szerint megtartotta, ezzel összefüggésben hangsúlyozta, hogy az ügyintézési határidő felhívás esetén a törvény erejénél fogva, nem pedig alperes rendelkezése alapján áll, ezért külön kioktatás esetleges elmaradása nem eredményezi, hogy az ügyintézési határidőbe a felhívástól annak teljesítéséig, vagy a teljesítési határidő lejártáig terjedő idő beszámítana. Hangsúlyozta, hogy a 2017. december 7. napi eljárás indulásra tekintettel az ügyintézési határidő számítására vonatkozóan a Tpv. 2017. június 17. –

december 31. napja között hatályban volt rendelkezések alkalmazandóak. A védekezés céljából készült iratok megjelölésére vonatkozó felhívás napjától az annak teljesítéséig, vagy teljesítésre előírt határidő lejártáig az ügyintézési határidő áll, ezen időállapotban hatályos rendelkezések szerint visszautasította a rosszhiszemű eljárására vonatkozó I. rendű felperesi kifogásokat. Az általa csatolt kimutatásban a végzésekhez a helyes jogszabályi hivatkozást társítva és a határidőt ennek megfelelően számolva mutatta be az ügyintézési határidő megtartottságát. Az I. rendű felperes által állított 45 napos túllépéssel szemben 57 olyan napot jelölt meg, amelyen az ügyintézési határidő ténylegesen nem folyt. Ekképpen a határidő túllépésre tett I. rendű felperesi hivatkozás mindenképp alaptalan.

A II. rendű felperes keresete

- [125] A II. rendű felperes az alperes határozata ellen benyújtott keresetében elsődlegesen kérte annak megváltoztatását azon okból, hogy a versenyfelügyeleti eljárás megszüntetésének van helye, másodlagosan a határozat megsemmisítését és az alperes új eljárásra történő kötelezését, harmadlagosan az általa eltúlzottnak tartott bírságösszeg mérsékléssel történő megváltoztatását.
- [126] Álláspontja szerint a tisztességes eljárásra vonatkozó szabályokat nem szegte meg. Hivatkozott a Tpvt. 60/A. § (1) bekezdés b) pontjára, amely alapján az alperesnek meg kellett volna szüntetnie az eljárást, mivel a beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg, hogy a magatartása jogsértő volt-e. A marasztalás a tényállás hiányosságából a beszerzett bizonyítékok elégtelen összevetéséből, egyoldalú értékeléséből fakad. Az alperes csak részben tett eleget tényállásfeltárási kötelezettségének. Az I.-II. rendű felperes közti üzleti kapcsolatot (tartós együttműködés) nem töltötte ki tényleges tartalommal, ezáltal nem mérlegelte kellő súllyal az egyes bizonyítékokkal való összevetés során. Az alperes megsértette a Tpvt. 64/A. § (1) és (3) bekezdésében foglaltakat. Az I.-II. rendű felperes átfedésszerű üzleti modelljének feltárást elmulasztotta, azt nem illesztette be az adott piaci gazdasági környezetébe.
- [127] Hivatkozott az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 2. §-ában foglalt jogszerűség alapelveinek megsértésére is. Az I.-II. rendű felperes tartós együttműködése, gazdasági környezete kapcsán kiemelte, hogy minden egyes munkavégzés elnyerése a II. rendű felperes érdekében állt. A tárgydőszakban több ajánlatot nyújtott be érdemi profitot nem hozó, párszázézer forintos munkákra is piacszerzés vagy kapcsolatrendszer építése céljából. Az alperes elmulasztotta értékelni az adott piac jellemzőit, miszerint a beszerzési egységárak közel azonosak, a bér- vagy alkalmazotti munkaerő fizetése is a piacon szokásos, kirívó eltérések sem anyagköltségben, sem humánköltségben nincsenek. Az öt, II. rendű felperest érintő tenderekben kizárólag az I. rendű felperessel mutatható ki közvetlen kapcsolata. Iratellenesek mindezek miatt azon ténymegállapítások, miszerint más eljárás alá vonttal is kapcsolatba került. A társaságok egymással való versenyzése mellett felismerte annak fontosságát, hogy megbízható, kiszámítható partnerkapcsolatot alakítson ki az I. rendű felperessel. Az átfedésszerű tevékenységi körök miatt gazdaságilag indokolható módon állapodtak meg egymás kiegészítésében és abban, hogy amennyiben valamelyikük olyan munkát nyer el, vagy olyan megrendelésre pályázik, amelynek határidős és minőségi teljesítéséhez a munka kapacitása vagy az anyag forrása nem 100 %-os bizonyosságú, a

logisztika biztosítása a szakmai vezetés, vagy a szakmunkaerő stabil biztosítása nehézségbe ütközhet, akkor a partnere kiegészíti. Teljesen természetes gazdasági esemény, hogy egy társaság egy meghirdetett munkára kalkulációt készít, azonban, ha kétsége merül fel saját maga teljesítési képességében, a kalkulációját megküldi partnerének annak felmérésére, hogy nyertesség esetén számíthat-e arra, hogy partnere például alvállalkozójaként a kötelembé lép. Egy saját költségvetés partnerrel való megismertetése nem kartellezést céloz, hanem annak felmérését, megtudakolását, hogy ezen társaság részére üzletileg megéri-e a kooperáció. Természetes és gazdaságilag észszerű megoldás, hogy alkalmi jelleggel kölcsönösen igénybe vették a másik társaság valamely alkalmazottjának szaktudását. A partnerkapcsolat kialakítását igazolja a határozat azon kitétele is, hogy „ez egy nagy bővülő piac kis számú vállalkozóval”. Vitatta, hogy az I. rendű felperessel valamely tender eredményeinek befolyásolása érdekében összejátszott volna. A jelen ügy jogkérdése, hogy az egyéb bizonyítékok összevetésével a két partnercég együttműködése alkalmas-e a tisztességes verseny megsértésére. Az érintett beszerzések csekély összege önmagában alkalmatlan a piac befolyásolására.

- [128] A Siófok, Béke téri tender kapcsán (határozat III.2.11.) hangsúlyozta, hogy a határozat 184-185. pontjában felhívott levelezés számára irreleváns, bizonyító erővel nem bírhat, közömbös számára az I. rendű felperes és a Pavill Kft. közötti levélváltás. Iratellenesnek tartotta a határozat 190. pontjában írt azon megállapítást, hogy a vállalkozások egyeztették egymással a beadandó áraikat. Nincs arra bizonyíték, hogy kapcsolatba került volna a nyertesén kívüli harmadik társasággal, a Pavill Kft.-vel, valamint tudomása lett volna róla, hogy az I. rendű felperes a Pavill Kft.-t megkereste volna, a Pavill Kft. tudhatta, hogy az I. rendű felperes akár a II. rendű felperestől, akár egyéb cégtől bármilyen együttműködést kért. Az alperes életszerűtlenségre való hivatkozása mindezek miatt nem alapos. Az eljárás alá vontak nyilatkozatai cáfolják ezen megállapítást. Nem sérti a versenyt két cég együttműködése, például akkor, ha az egyikük vállalási árának ismeretében a másik cég be sem adja a saját drágább, tehát nyertességre esélytelen ajánlatát. Az az érdekkörön kívül esik, hogy egy ajánlatkérő hány potenciális pályázó részére küldi ki a felhívását.

Az alperes II. rendű felperes keresetére tett védirata

- [129] A II. rendű felperes keresetére vonatkozó védiratában az alperes a kereset elutasítását kérte, perköltség megítélése mellett. Mindenekelőtt rámutatott arra, hogy a versenyfelügyeleti eljárás kereteit a Tptv. és a Ket. határozza meg, ezért a II. rendű felperes Ákr. 2. § megsértésére vonatkozó hivatkozása alaptalan. Mindezek mellett ugyanakkor a Ket. alapvető rendelkezéseit sem sértette meg, a tényállást teljeskörűen feltárta, a bizonyítékokat egyenként és összességében megfelelően értékelte. A tényállás feltárási kötelezettsége nem parttalan, amelyet a vonatkozó bírósági gyakorlat is alátámasztott. Hivatkozott a Kúria Kf.V.39.062/2020/4. sorszámú ítéletében foglaltakra. A II. rendű felperes az alperes által feltártakkal szemben semmilyen egyéb alternatív magyarázattal nem szolgált, keresetében kizárólag általánosságban fogalmazta meg érveit, cáfolatait nem támasztotta alá. Hangsúlyozta, hogy a II. rendű felperesnek nem a tényállás egyes elemeit egyenként kell támadnia, hanem összességében kell cáfolnia a felállított bizonyítékláncot. Az alperes feladata nem az I.-II. rendű felperesek közötti üzleti modellek elemzése volt, ármeghatározó, illetve piacfelosztó kartell esetén a piaci részesedés meghatározásának sincs jelentősége.
- [130] Az I.-II. rendű felperesek tartós együttműködésre és gazdasági környezet kapcsán kifejtett érvelésre előadta, hogy a II. rendű felperes keresetében gyakorlatilag elismerte azt, hogy a

pályázat benyújtása előtt az I. rendű felperessel egyeztetett, amely már önmagában szembe megy azzal a követelménnyel, hogy a vállalkozásoknak egymástól függetlenül kell működniük. E körben hivatkozott a Fővárosi Törvényszék 6.K.700.020/2018/6. sz. döntésében foglaltakra.

- [131] Hangsúlyozta, hogy az a tény, miszerint konkrét, a felek között létrejött, írásba foglalt megállapodást, egyezséget nem tárt fel, a jogsértés megállapításának nem feltétele, úgyszintén nem teszi a felperes eljárását jogszerűvé, hogy törvényes lehetőség volt alvállalkozó igénybevételére. Ezzel szemben egyértelműen megállapított, hogy az egyeztetések támogató ajánlatok beszerzése érdekében valósultak meg. A Siófok, Béke téri tender kapcsán rámutatott, hogy a II. rendű felperes úgy értelmezi a Tpv. rendelkezéseit, hogy versenyjogsértés csak akkor valósul meg, ha valamennyi tenderen induló vállalkozással előzetesen egyeztetett, amely alaptalan feltételezés. A II. rendű felperesi felelősség körében a bizonyítékokat a határozat 186. pontjában ismertette, amely alátámasztja, hogy mind a II. rendű felperes, mind a Pavill Kft. az I. rendű felperes kérésére támogató ajánlat benyújtásával járult hozzá az utóbbi tenderyertességéhez. A bírságkiszabás kapcsán rámutatott, hogy kellő súllyal vette figyelembe a feltárt tényeket és körülményeket, e körben a jogsértés súlyát, a felperesek abban betöltött szerepét, valamint a felróhatóság szintjét. Mindemellett hangsúlyozta, hogy a II. rendű felperes harmadlagos kereseti kérelme a bírságösszeg túlzó voltára utalt, ugyanakkor a kereset indoklása erre vonatkozó előadást nem tartalmazott.

A bíróság döntése és annak jogi indokai

- [132] A felperesek keresete alaptalan.
- [133] A bíróság az alperes közigazgatási cselekményének jogszerűségét a Kp. 85. § (1)-(2) bekezdései szerint, a kereset és a felek által előterjesztett kérelmek és jognyilatkozatok korlátai között, - a törvény eltérő rendelkezése hiányában - a közigazgatási tevékenység megvalósításának időpontjában fennálló tények alapján vizsgálta. A jogvita elbírálásához szükséges tények feltárása, az alátámasztásukra szolgáló adatok és bizonyítékok rendelkezésre bocsátása - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a feleket terhelte. A bíróság a tényállást a peres felek nyilatkozatai, valamint a rendelkezésre álló közigazgatási iratok tartalma alapján állapította meg, a bizonyítékokat a Kp. 78. § (2) bekezdése alapján egyenként és összességükben, a megelőző eljárásban megállapított tényállással összevetve értékelte, a Kp. 85. § (4) bekezdése szerinti hivatalbóli vizsgálatot nem folytatott le.
- [134] A bíróságnak abban a kérdésben kellett döntenie, hogy az alperes a tényállás tisztázási és indokolási kötelezettségének eleget téve, a rá irányadó ügyintézési határidőn belül, okszerűen mérlegelve hozta-e meg a határozatát, és a felperesek által a keresetben vitatott körben jogszerűen állapította-e meg cél szerinti a versenykorlátozó magatartást, és erre tekintettel a versenyfelügyeleti bírságot.
- [135] A bíróság mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy a felperesek elsődlegesen eljárásjogi jogszabálysértésekre hivatkoztak a keresetükben, azonban a támadott határozat megsemmisítéséhez csak az ügy érdemére kiható erejű eljárási jogszabálysértés vezethet, az egyéb, kisebb súlyú, az ügy érdemére ki nem ható eljárási jogszabálysértés nem.

Fellebbezési illeték

- [136] Az I. rendű felperes a keresetében hivatkozott arra, hogy a határozat rendelkező részében nem az alperes nem adott tájékoztatást a fellebbezési illeték vagy díj mértékéről, és megfizetésének, lerovásának módjáról, amellyel az alperes megsértette a Ket. 72. § (1) bekezdés dg) alpontja szerinti kötelezettséget. A bíróság ezen érveléssel szemben rámutat arra, hogy a hivatkozott jogszabályi rendelkezés az alperes határozatával összefüggésben nem értelmezhető, mivel az alperes egyfokú eljárásban hozza meg azt, ezért azzal szemben közigazgatási úton jogorvoslatnak sincs helye. Ahogyan az alperes a határozatban az eljárás alá vontakat kioktatta, a határozata ellen a kézhezvételtől számított 30 napon belül közigazgatási per indítható. Mindezek miatt az I. rendű felperes által felhívott jogszabályhely megsértése az alperes részéről fel sem merülhet. A bíróság megjegyzi továbbá, hogy amennyiben az I. rendű felperes által hivatkozott jogszabályi rendelkezés releváns is lenne, úgy abban az esetben sem jelölte meg azt, hogy az az ügy érdemi eldöntésére milyen kihatással lenne, mely okból lett volna az jelentős a felperesi jogokra, illetve kötelezettségekre nézve.

A virtuális adatszoba lezárása

- [137] Az I. rendű felperes a továbbiakban kifogásolta azt, hogy a virtuális adatszoba lezárásával az iratbetekintési joga sérült, amely az alperesi határozattal szembeni kereset előterjesztésére is kihatással volt. Kifogásolta azt is, hogy nem egyértelmű, miszerint 2021. május 7-e, vagy május 11-e volt-e az iratok felterjesztésének napja. Ez utóbbival összefüggésben a bíróság a perben tájékoztatta az I. rendű felperest, hogy az alperes 2021. május 7-én továbbította a bíróság részére a kezdőiratot, ekképpen ez a dátum a releváns.
- [138] A bíróság megállapította, hogy a felperes olyan jogsérelmet a virtuális adatszoba lezárásával kapcsolatban nem tudott megjelölni, amely a határozat jogszerűtlenségét alátámasztaná. Arra az I. rendű felperes is hivatkozott a perben, hogy a bíróságnak a határozathozatalkor fennálló tények alapján kell a perben döntenie. A határozat meghozatalát követő, általa felhozott indokok a határozat jogszerűsége körében emiatt sem értékelhetőek. A bíróság ugyanakkor hangsúlyozza, hogy – az I. rendű felperes által sem vitatottan – a virtuális adatszoba (az előzetes álláspont I. rendű felperessel való közlésétől) 2020. december 9. napjától megnyílt és annak lezárásáig az I. rendű felperesi jogi képviselő 537 iratot töltött le, amely a határozat 560. alszámára figyelemmel azt jelenti, hogy az I. rendű felperes szinte az összes, megelőző eljárásban keletkezett irattal rendelkezett. Tény, hogy a perben arra is hivatkozott, hogy az iratokat a keresetlevél benyújtásával összefüggésben töltötte le, nem pedig az abban szintén vitatott ügyintézési határidő ellenőrzésével összefüggésben. Ugyanakkor az I. rendű felperes keresetlevele azt tartalmazza, hogy „a jelen felülvizsgálati kérelem elkészítése során nem volt abban a helyzetben, hogy az ügy irataiba szabadon betekinthessem, és azok tartalmára hivatkozni tudjon. A személyes iratbetekintés lehetősége ugyan biztosított felperes számára, azonban annak igénybevétele jelentős késedelemmel járt volna, illetve nem is biztos, hogy sor kerülhetett volna rá a perindítási határidőn belül.”
- [139] Mindez azt jelenti, hogy az I. rendű felperes a keresetlevelében nem kifejezetten az ügyintézési határidő megtartottságának ellenőrzése kapcsán hivatkozott az iratbetekintési jog sérelmére, hanem általánosságban, a keresetlevél határidőben való benyújthatóságával összefüggésben. Az I. rendű felperes továbbá akképpen nyilatkozott a perben, hogy a

határozat általa való kézhezvétele és a keresetlevele benyújtása között iratbetekintési kérelemmel az alperes felé nem élt. A fenti okból a bíróság nem tartja relevánsnak azt az I. rendű felperesi hivatkozást, hogy a virtuális adatszoba a GVH utasítás 12.§ (2) bekezdés a) vagy b) pontja alapján került-e lezárásra. Ezzel összefüggésben ugyanakkor az alperes perbeli nyilatkozata szerint a virtuális adatszobát a 12.§ (2) bekezdés a) pontja alapján zárta le, és megalapozottan utalt arra is, hogy ezt követően az esetleges iratbetekintési kérelem alapján az adatszoba újból megnyitható, ezáltal az iratbetekintéssel összefüggő ügyféli jogok is gyakorolhatóak.

Ügyintézési határidő

- [140] A Tpvt. 63. § (1) bekezdése értelmében az ügyek alapos vizsgálatáról és ésszerű időn belül történő befejezéséről hivatalból kell gondoskodni.
A (2) bekezdés b) pontja alapján az eljárást befejező döntést a 11. § és a 21. §, illetve az EUMSZ. 101. vagy 102. cikke alapján indult eljárásban a vizsgálat elrendelésétől számított hat hónapon belül kell meghozni és gondoskodni a közléséről.
A (5) bekezdés b) pontja kimondja, hogy az ügyintézési határidőt a Gazdasági Versenyhivatal elnöke, illetve - a versenytanácsi eljárás szakaszában - a Versenytanács elnöke indokolt esetben annak letelte előtt a (2) bekezdés b) pontja szerinti eljárásban két alkalommal, egyenként legfeljebb hat hónappal meghosszabbíthatja.
- [141] A bíróság e kérdéskörben rámutat, hogy az I. rendű felperes kifogása szerint az alperes a rá irányadó ügyintézési határidőt elmulasztva hozta meg határozatát, ekképpen – az Alcufer-ítéletben foglaltakat is figyelembe véve – az alperesnek a bírósághoz való joga elenyészett, továbbá a határozatában nem jelölte meg azt sem, hogy az ügyintézési határidőt megtartotta-e. Az alperes a perben állította, hogy az ügyintézési határidő nem lépte túl, álláspontja szerint a határozatát az előírt határidőben hozta meg.
- [142] A bíróság mindenekelőtt hangsúlyosnak tartja azon tény kiemelését, hogy az alperes jelen ügyben az ügyintézési határidőt a Tpvt. 63.§ (9) bekezdés b) pontja szerinti jogosultsága ellenére egy alkalommal sem hosszabbította meg, amely azt jelenti, hogy számítása szerint – az ügyintézési határidőből kieső időket figyelembe véve – hat hónapon belül döntött. Mindez a bíróság szerint abba az irányba hat, hogy az alperes sürgősen ítélt a határidő hosszabbításáról való rendelkezést. Mivel az alperes saját álláspontja szerint az ügyintézési határidőt megtartotta, ekképpen arról a határozatban sem kell számot adnia, kizárólag abban az esetben kötelezettsége a határidővel kapcsolatos kérdéskört a határozatban feltüntetni, amennyiben azt az adott eljárásban túllépték.
- [143] A bíróság a perben a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 265.§ (1) bekezdésére is figyelemmel bizonyítást rendelt el az ügyintézési határidő megtartottsága vonatkozásában. Annak eredményeként az I. rendű felperes lényegében azt a megállapítást tette, hogy az alperes szerint az I. rendű felperes a 2017. december 7. napjától 2018. április 27. napjáig terjedő kieső időszakokkal nem számolt, ezért tudta kimutatni a határidő túllépést. Ezzel szemben ugyanakkor az általa készített kimutatásban 2017. december 7. napjától 2018. február 2. napjáig terjedő időszakot nem vette figyelembe. Amennyiben ezen utóbbi periódus tekinthető a kieső időszakok vonatkozásában relevánsnak, úgy abban az esetben a jogszabály által biztosított határidőt ez esetben is 5 nappal túllépte az alperes. Mindezzel szemben helytálló az az alperesi érvelés, hogy a korábbiakban az I. rendű felperes 45 napos határidő túllépést valószínűsített, ugyanakkor az

alperes az általa csatolt kimutatás alapján rámutatott arra, hogy az I. rendű felperes olyan időszakkal nem számolt, amelyek az ügyintézési határidőből kiesik, és ezen időszak 57 kieső napot tett ki, mely állítást az I. rendű felperes a perben elismert. Eképpen utóbb a perben nem tudta feloldani azt az ellentmondást, hogy amennyiben a korábbiakban 45 napos határidő túllépésről tett tényállítást, az alperes 57 napos kieső időszakokra tett nyilatkozata figyelembevételével milyen módon léphette túl 5 nappal az alperes az ügyintézési határidőt.

[144] A Ket. 4.§ (1) bekezdése alapján az ügyfeleket megilleti a tisztességes ügyintézéshez a jogszabályokban meghatározott határidőben hozott döntéshez való jog. Mindezen alapvető rendelkezés alapján az I. rendű felperes érvelése kizárólag annyiban megalapozott, hogy egy adott eljárás ügyfeleinek joga van ahhoz, hogy az eljáró hatóság a rá irányadó ügyintézési határidőn belül hozza meg döntését. Mindezek mellett az alperes megalapozottan érvelt azzal, hogy amennyiben az ügyintézési határidőt saját számítása szerint megtartotta, úgy a határozat tartalmát illetően nincs kötelezettsége arra, hogy az ügyintézési határidőre vonatkozó részletes kimutatást készítsen.

[145] A Tptv. 63. § (8) bekezdése, és a Ket. 33. § (3) bekezdése tételesen tartalmazza azon időtartamokat, amelyek az ügyintézési határidőbe nem tartoznak bele. A bíróság a 105.K.701.007/2020/70. számú ítéletében kifejtette, hogy „Az ügyintézési határidő betartása az alperes kötelezettsége. Annak nyugvására vonatkozó szabályok jelentősége abban ragadható meg, hogy azok az alperes eljárási kötelezettségét mintegy „meghosszabbítsák” az olyan eljárási cselekményekkel, amelyekre az alperesnek közvetlen ráhatása nincsen. Így akár egy szakhatósági állásfoglalás, akár egy szakvélemény beszerzése az alperestől független olyan eljárási cselekmény, amely közvetlenül az alperesen nem számonkérhető, ezért indokolt, hogy ezen esetekben az eljárási határidő ne folytatódjék. Ugyanilyen okból a Tptv. 63. § (8) bekezdésében rögzített hiánypótlási felhívástól és annak teljesítéséig terjedő időtartam (9. pont) valamint az ügyfélnek a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére, illetve okirat vagy más irat bemutatására való felhívástól, annak teljesítéséig terjedő idő tartama (10. pont) sem számít az ügyintézési határidőbe, mivel mindezek ugyancsak az alperesen kívüli olyan objektív körülmények (akár postázási, kézbesítési nehézségek, akár egy adott ügyfél átvételt nehezítő magatartása miatt), amelyek az alperes érdekkörén kívül esnek (ítélet [68] bekezdés). A fent kifejtettek miatt a felhívás időpontjának az tekintendő, amikor az postára adásra, vagy elektronikus úton történő megküldésre kerül, ugyanígy a nyilatkozattétel, illetve okirat csatolási kötelezettség akkor tekintendő teljesítettnek, amikor az az alpereshez ténylegesen megérkezik. Ellenkező jogértelmezés arra vezetne, hogy amennyiben az alperes határidő tűzésével egy adott ügyfelet nyilatkozattételre vagy adatszolgáltatásra hív fel, és annak az ügyfél az átvételtől számított néhány napon belül eleget tesz, ugyanakkor mind a felhívás kézbesítése, mind a válasz hatóságához történő megérkezése az alperesen kívül eső okokból elhúzódik, úgy az ügyintézési határidő anélkül folyik tovább, hogy az alperes az adott ügy érdekében intézkedni tudna.” (Ítélet [69] bekezdés).

[146] A jelen perben mind az I. rendű felperes, mind az alperes kimutatást csatolt annak érdekében, hogy az ügyintézési határidővel összefüggő álláspontjaikat alátámasszák. Az érdemi eltérés a fentiekén túl a felek között abban a kérdésben alakult ki, hogy az ügyintézési határidőbe be nem számítandó eljárási cselekmények esetén az alperes által biztosított adathordozó az adott ügyintézési határidő nyugvását eredményező végzés kiküldésének időpontjára vonatkozóan nem tartalmaz információt, ekképpen az I. rendű felperes egyes végzések keltezését tudta alapul venni. A 105.K.701.007/2020/70. számú ítéletében kifejtett fenti jogértelmezés mentén

a bíróság az alperes által a perben csatolt határidő kimutatás alapján megállapította, hogy az alperes a rá irányadó ügyintézési határidőt betartotta, emiatt sem volt szükséges az alperes részéről határidő hosszabbításról rendelkezni. Ezen ítélettel összefüggő felülvizsgálati eljárásban a Kúria a Kfv. VII.38065/2021/15. számú ítéletében kimondta, hogy „az elsőfokú bíróság a felek előadásait szem előtt tartva megfelelően fogadta el az expedálás alperes által megjelölt időpontját a postára adás időpontjaként. Ekképpen kijelenthető, hogy az ügyintézési határidőbe nem számít bele az az időtartam, amikor az alperes számára még nem áll rendelkezésre az az irat, amelynek megküldését kérte a felperestől vagy más hatóságtól, mivel ennek hiányában az eljárás folytatása nem lehetséges.” Helyesen utalt az alperes az eljárásra irányadó Tpvt.2017. június 17. - december 31. napja közt hatályban volt rendelkezési közül a 63.§ (4) bekezdés c) és 65./C.§ (6) bekezdésére, ami az alkalmazandó jogszabályi rendelkezések (Tpvt. vagy Ket.) szempontjából jelentős és mindez ugyancsak alátámasztja az alperesi érvelés helyességét.

- [147] Az I. rendű felperes ügyintézési határidő szándékos elhúzására, ezáltal az alperes rosszhiszemű eljárására tett perbeli érvelése konkrét bizonyítékok nélküli, alá nem támasztott tényállítás csupán. Fontos ugyanakkor különbséget tenni az önmagában hosszú ideig tartó és az alperes magatartása miatt elhúzódó eljárás között. E kérdéskörben a bíróság azt tartja hangsúlyosnak, hogy a tárgyi versenyfelügyeleti eljárás 14 eljárás alá vonttal szemben volt folyamatban, és mindösszesen 53 közbeszerzési vagy egyéb beszerzési eljárást érintett. Mindez az alperes által követendő szabad bizonyítás elvét figyelembe véve azt jelenti, hogy amennyiben széles körű bizonyítási eljárást kell lefolytatni – mint ahogy az a felperesek által sem vitatottan jelen eljárásban szükséges volt – nem elegendő a perben pusztán azon az alapon vitatni az alperes eljárásának jogszerűségét, hogy adott esetben egy-egy ügyintézés során kiadott végzést az alperesnek mely időpontban kellett volna az eljárás alá vont részére megküldeni, illetve a végzésben biztosított nyilatkozattételi vagy iratcsatolási kötelezettség teljesítésére nyitva álló határidőt a felperes adott esetben eltúlzottnak találja.
- [148] Összességében az ügyintézési határidővel kapcsolatban a bíróság az alperes részéről jogszabálysértést nem azonosított. A rá irányadó ügyintézési határidőben hozta meg a határozatát, valamint az eljárási cselekmények számát, az ügy összetettségét, és a szükséges bizonyítási cselekmények lefolytatását figyelembe véve az sem állapítható meg, hogy az alperes ésszerűtlen határidőben döntött volna.
- [149] A felperes által hivatkozott érdeksérelemmel (közbeszerzési eljárásokból való kizárás) kapcsolatosan a bíróság megjegyzi, hogy a 3 éves határidő kezdő időpontja függ az alperesi határozat meghozatalának időpontjától, ugyanakkor az időtartama minden esetben ugyanaz, ekképpen az, hogy az alperes adott esetben rövidebb határidőn belül is hozhatott volna határozatot, a felperesi érdeksérelem nem támasztja alá. A bíróság mindezen túl utal arra is, hogy a z I. rendű felperes későbbi öntisztázás érdekében sem a Tpvt. 73/A. § szerinti egyezségi eljárásban való részvételét nem jelezte az alperes felé, sem a Tpvt 78/A. § szerinti engedékenységi kérelmet nem nyújtott be, amely jogintézmények a bíróságkiszabás mellőzését eredményezhették volna. A közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény 62. § (1) bekezdés n) pontja szerint az eljárásban nem lehet ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó, és nem vehet részt alkalmasság igazolásában olyan gazdasági szereplő, aki a Tpvt. 11. §-a, vagy az EUMSZ 101. cikke szerinti - három évnél nem régebben meghozott - véglegessé vált és végrehajtható versenyfelügyeleti határozatban vagy a versenyfelügyeleti határozat megtámadására irányuló közigazgatási per esetén a bíróság véglegessé vált és

végrehajtható határozatában megállapított és bírsággal sújtott jogszabálysértést követett el, vagy ha az ajánlattevő ilyen jogszabálysértését más versenyhatóság végleges döntésében vagy bíróság jogerősen - három évnél nem régebben - megállapította és egyúttal bírságot szabott ki. Ennek alapján pedig – bírságkiszabás hiányában – a közbeszerzési eljárásokból való kizártság törvényi feltétele sem állna fenn.

- [150] A bíróság a hivatkozott érdeksérelemmel összefüggésben rámutat arra is, hogy az I. rendű felperes azonnali jogvédelem iránti kérelmét a versenyfelügyeleti bírság megfizetése tekintetében terjesztette elő, a bevételszerző gazdasági tevékenysége esetleges ellehetetlenülésére, így a közigazgatási tevékenység által bekövetkező negatív joghatásra nem hivatkozott.

Eljárást megszüntető végzés kifogásolása

- [151] Az alperes a jelen perben vizsgált döntésének végzés részében a Cegléd Város Önkormányzata által a település aktív közvilágítási elemeinek karbantartására vonatkozóan lefolytatott indikatív ajánlatkérési eljárással kapcsolatban az eljárást megszüntette a Ket. 31.§ (1) bekezdés i) pontja alapján, vagyis azon okból, hogy hivatalbóli eljárásban a tényállás a határozat meghozatalához szükséges mértékben nem volt tisztázható, és további eljárási cselekménytől sem várható eredmény. Az I. rendű felperes keresete ezen részében kifogásolta, hogy az alperes nem adott magyarázatot arra, az előzményi levelezést mely oknál fogva nem tette az eljárás részévé, és mi okból nem kerültek bevonásra az eljárásban szereplő további gazdasági társaságok. Az alperes nem tett eleget indokolási kötelezettségének, következetesen csak az I. rendű felperes felelősségét kívánta megállapítani az adott beszerzéssel kapcsolatban. Mindezek miatt az eljárás megszüntetésére az alperes jogsértő eljárása alapján került sor, ekképpen a Ket. 50.§ (1) és (6) bekezdésében foglalt kötelezettségét az alperes megsértette. E tender kapcsán egy válasz nélkül hagyott e-mail, valamint az I. rendű felperes észrevételei alapján nem állapítható meg kétséget kizáróan jogsértés úgy analógia figyelembevételével az a többi beszerzési eljárásban sem lenne megállapítható.

- [152] A Ket. 50. § (1) bekezdése szerint a hatóság köteles a döntéshozatalhoz szükséges tényállást tisztázni. Ha ehhez nem elegendőek a rendelkezésre álló adatok, bizonyítási eljárást folytat le.

A (6) bekezdés alapján a hatóság a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, és az ezen alapuló meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást.

- [153] A bíróság a fenti, I. rendű felperesi kereseti érveléssel összefüggésben arra mutat rá, hogy ahogyan azt az I. rendű felperes Ket. vonatkozó jogszabályi rendelkezésére való hivatkozása is tartalmazza, az alperest a bizonyítás a tényállás tisztázásához szükséges mértékben terheli. Önmagában abból, hogy egy adott esetben az alperes egyes tender kapcsán egy e-mailból nem tudja megállapítani a jogsértő magatartást, míg egy másik tenderrel összefüggésben más tartalmú e-mailból az megállapítható, nem jelenti az alperesi eljárás jogszerűtlenségét. Ennek kapcsán az alperes a határozatának III. 2. 8. pontjában fejtette ki azt, hogy miért nem tartotta jogsértőnek az I. rendű felperesi magatartást, amely szerint az I. rendű felperes beszerzési eljárásban való részvétele megállapíthatóságának kétségesége volt az oka annak, hogy az egyéb további beszerzési eljárásoktól eltérően a jelen I. rendű felperesi kifogást érintő tender kapcsán a felelőssége nem került megállapításra.

- [154] Azon kifogás is alaptalan, hogy a többi tenderben részt vevő vállalkozást is vizsgálat alá

kellett volna vonnia az alperesnek. A bíróság a fenti, Ket. 50.§ szerinti alperesi kötelezettséget figyelembe véve arra mutat rá, a tendert érintően az alperes, mind az I. rendű felperes, mind a WEBS Kft. képviselőjét nyilatkoztatta. Arra az I. rendű felperes sem hivatkozott a keresetében, hogy a többi, tenderen induló vállalkozás esetében bármilyen összefüggésben egy esetlegesen lefolytatott további eljárási cselekmény a megszüntető végzéssel ellentétes más hatósági döntést eredményezett volna. Az alperes a határozat III.2.8. pontjában az I. rendű felperesi észrevételekre hivatkozik.

- [155] Az I. rendű felperes pedig az előzetes álláspontra tett F/9. számon csatolt észrevétele II.1.8. pontjában rögzítette, hogy a tender kapcsán mely okból nem állapítható meg a felelőssége. Az alperes a határozatban ugyan nem részletezte, hogy az észrevétel mely pontját tartotta relevánsnak, ugyanakkor a bíróság a többi tenderrel összevetve az I. rendű felperes előzetes levelezésre való hivatkozását azonosította akként, hogy az alperes mely okból szüntette meg a ceglédi tenderrel összefüggésben az eljárást. A határozat indokolási hiányosságára ugyanakkor az I. rendű felperes nem hivatkozott, hanem arra utalt, hogy analógia alapján a további tenderek kapcsán is eljárást megszüntető végzést kellett volna hoznia az alperesnek. A bíróság mindenre vonatkozó felperesi érvelést ugyanakkor a továbbiakban kifejtettek miatt nem tartja megalapozottnak.

Érdemi kifogások, az alperes tényállás tisztázási kötelezettsége

- [156] Az I. rendű felperes keresete az ügy érdemét érintően sem alapos. A bíróság hangsúlyozza, hogy az alperes közigazgatási cselekménynek jogszerűségét a kereseti kérelem korlátai között kell felülvizsgálnia a keresetben meghatározott kifogások mentén.
- [157] Az I. rendű felperes arra hivatkozott, hogy az alperes a tényállást nem megfelelő mértékben iratellenesen állapította meg, a bizonyítékokat okszerűen értékelte, azok értékelése az indokolásból nem derül ki.
- [158] A Tpv.11.§ (1) bekezdés szerint tilos a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, valamint a vállalkozások egyesülési jog alapján létrejött szervezetének, köztestületének, egyesülésének és más hasonló szervezetének (a továbbiakban együtt: vállalkozások társulása) a döntése (a továbbiakban együtt: megállapodás), amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki. Nem minősül ilyennek a megállapodás, ha egymástól nem független vállalkozások között jön létre. *
- A (2) bekezdés alapján ez a tilalom vonatkozik különösen:
- a) a vételi vagy az eladási árak, valamint az egyéb üzleti feltételek közvetlen vagy közvetett meghatározására;
 - d) a piac felosztására, az értékesítésből történő kizárásra, az értékesítési lehetőségek közötti választás korlátozására;
- [159] A bíróság ezen I. rendű felperesi kereseti kifogások mentén mindenképp hangsúlyozza, hogy az alperes tényállás tisztázási kötelezettsége alapján széleskörű bizonyítási eljárást folytatott le, ennek során nyilatkozatot, dokumentumok, eljárás alá vontak részéről történő megküldését kérte, tanúvallomásokat, szóbeli nyilatkozatokat vett fel, valamint az eljárása során a helyszíni kutatás eredményeképp begyűjtött bizonyítékokat értékelte.
- [160] A bíróság hangsúlyosnak tartja, hogy az I. rendű felperes az 53 tenderből összesen 46 olyan

tenderben volt érintett, amelynek kapcsán az alperes jogsértést állapított meg. Az I. rendű felperes a keresetében 23 tender kapcsán fejtette ki az álláspontját, vitatva az alperesi határozat jogszerűségét, mindez pedig azt jelenti, hogy a további 23 ajánlattételi eljárással összefüggésben tett alperesi megállapításokkal kapcsolatban jogszabálysértésre nem hivatkozott. A bizonyítási kötelezettség és a bizonyítékok értékelésének alperes általi kötelezettségét illetően a bíróság arra mutat rá, hogy a kartell jogsértések feltárására vonatkozó alperesi eljárásban kiemelt szerepe van a közvetett bizonyítékoknak. Ezen bizonyítékoknak olyan zárt logikai láncot kell alkotnia, amely az adott szereplő jogsértését egyértelműen bizonyítja. A bizonyítékoknak olyan súlyúnak kell lennie, amelyek alapján nem marad észszerű kétely arra vonatkozóan, hogy az adott eljárás alá vont társaság a jogsértésben részt vett-e.

- [161] A perben fennálló bizonyítási teher kapcsán az alperes megalapozottan utalt a Kúria Kfv.V.39.062/2020/4 számú döntésére, amely kimondta, hogy a közigazgatási perben a bizonyítási teher a felpereseken nyugszik, ekképpen az alperesi határozat jogszabálysértő voltát a felpereseknek kell az ő oldalukon fennálló, Pp. 265. § (1) bekezdése alapján fennálló bizonyítási teher alapján bizonyítaniuk. A BH 2020.348. számú közzétett eseti döntés szerint „a bírói gyakorlat nem követel meg a versenyügyekben sajátos tartalommal bíró egzakt bizonyítási sztenderdeket. Helyesen jár el a bíróság akkor is, ha az alperes közvetett bizonyítékok láncolatán alapuló határozatát jogszerűnek fogadja el.”
- [162] Azon I. rendű felperesi, több tenderrel összefüggésben felhozott kifogás, amely szerint nem igazolt, hogy az adott címzett a határozatban megjelölt e-mail címre küldött e-mailt megkapta volna, önmagában súlytalan. Ezzel ellentétben – az egyes tenderek kapcsán az alább megállapítottak szerint – az alperes feltárta az adott e-mail címre vonatkozóan azt, hogy az ténylegesen használatban volt a vizsgált időszakban, arról az e-mailek fogadása mellett elektronikus leveleket küldtek is. Mindez azt jelenti, hogy az I. rendű felperes állításával szemben az adott e-mail címre érkező levelezést az alperes jogszerűen vonta a jogsértést alátámasztó bizonyítékok körébe. Az a kifogás sem foghat helyt, amelyet a felperesek az alvállalkozói státuszra vonatkozóan fejtettek ki. Meghatározó jelentősége van ennek szempontjából, hogy az adott (köz)beszerzési eljárásban a részt vevő feleknek önálló versenyjogi entitásként kell részt venniük abban az esetben, amennyiben az eljárásban nem tesznek utalást a későbbi alvállalkozói konstrukcióra. Az ezzel ellentétes magatartás a Tptv. 11. § szerinti tilalomba ütközik.
- [163] A bíróság e helyütt utal a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27713/2016/6. számú döntésében foglaltakra, miszerint a kartell megállapodások résztvevői „összehangolás, egyeztetés révén kizárják a piaci magatartással kapcsolatos bizonytalanságot” amely arra mutat, hogy a megállapodásban részt vevő feleknek olyan kölcsönös aktív magatartást kell tanúsítania, (vagy az esetlegesen passzív magatartást tanúsító fél tudatának a jogsértő cselekményt át kell fognia) amely eredményeképpen létrejöhét az olyan magatartás, ami a gazdasági versenyből fakadó kockázatokat a felek tekintetében csökkenti. Önmagában a jogsértés hiányát nem jelenti, hogy az alperes kizárólag közvetett bizonyítékok alapján hozza meg a határozatát, ellenben a közvetett bizonyítékok zárt láncolatának olyan mértékűnek kell lenni, „amelyet a vállalkozások hivatkozásai nem tudnak áttörni” (Kúria Kf.VI.39668/2021/15).
- [164] Mindezen elvek mentén kellett tehát értékelnie az alperesnek a beszerzett bizonyítékokat, és döntenie az eljárás alá vontak felelősségének megállapításáról.

Egyes – felperesek által – vitatott tenderek

- [165] Az I. rendű felperes a keresetében az őt érintő 46 tenderrel kapcsolatban tett alperesi megállapítás közül 23-at vitatott, állítva, hogy az azokkal összefüggésben megállapított jogsértések alaptalanok, a magatartása nem minősülhet versenykorlátozó célúnak. A II. rendű felperes őt jogsértésben vett részt, kiemelten a siófoki tenderrel kapcsolatban tett kereseti tényállítást. A bíróság az alább kifejtettek szerint az érveket alaptalannak találta:
- [166] A Biokom Nonprofit Kft. által kiírt tenderrel (határozat III.2.5.) összefüggésben az I. rendű felperesi érvelés lényege, hogy a korábban kiküldött ajánlattételi felhívásra a korábbi ajánlati határidő (2015. július 10.) tartozik, ekképpen iratellenes az alperes megállapítása, miszerint határidőben adta be az I. rendű felperes az ajánlatát. Kifogásolta azt is, hogy az előzetes álláspont 99-101. pontja, illetve a határozat 99.-101. pontja szerinti e-mailek csak részben azonosak a képviselők által az eljárásban eléjük tárt e-mailekkel. Nincs bizonyíték továbbá arra, hogy a Webs Kft. az I. rendű felperes ajánlatának figyelembevételével készítette volna el az ajánlatát. A bíróság mindezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy a közigazgatási per tárgyát az alperesi határozat jogszerűségének vizsgálata képezi, ekképpen a határozatban bizonyítékként figyelembe vett e-mailek és nyilatkozatok bírnak relevanciával, az előzetes álláspontban megfogalmazott alperesi álláspontra az eljárás alá vontak a megelőző közigazgatási eljárásban reflektálhattak. A vonatkozó észrevételeikre adott magyarázatot az alperesi határozat tartalmazza. Az alperes által relevánsnak tekintett, I. rendű felperes vállalkozási vezetője által 2015. július 29. napján, 11 óra 30 perckor, a Webs Kft. munkavállalójának küldött e-mail megfogalmazása („Egyösszegű ajánlat megy ki tőlünk ezzel az árral!”) azt mutatja, hogy függetlenül attól, hogy az I. rendű felperes július 10. napját tekintette a saját szempontjából ajánlattételi határidőnek, az e-mailt a későbbi nyertes Webs Kft. ajánlatának benyújtását megelőzően küldte el a versenytársának. Az alperes megalapozottan vette figyelembe továbbá a pályázat kiírójának adatszolgáltatását, amely arra utal, hogy a kiíró az I. rendű felperes tekintetében is 2015. július 29-ét tekintette ajánlattételi határidőnek. Az ügy szempontjából az a lényeges, hogy az I. rendű felperes a saját ajánlatának tartalmát azon időpont előtt feltárta a versenytársa előtt, amikor ez utóbbi az ajánlatát beadta, aki ezt követően ténylegesen alacsonyabb ajánlattal nyerte meg a tendert, mint amilyen összegű ajánlatot az I. rendű felperes benyújtott. Nem foghat helyt az I. rendű felperesnek a képviselők elé tárt e-mailekkel kapcsolatos hivatkozása sem, mivel a rendelkezésre álló közigazgatási iratanyag részét képező előzetes álláspont 99-101. pontjában tartalmazza az eljárás alá vontak e-mailekkel kapcsolatos nyilatkozatait. Azon I. rendű felperesi kifogás sem lehet megalapozott, miszerint az általa küldött e-mailnek köze lett volna a Webs Kft. benyújtott ajánlatához, mivel az e-mail elküldése és a Webs Kft. által az utolsó napon, ezt követően benyújtott ajánlat azt mutatja, hogy a versenytársak az áraikat előzetesen összehangolták.
- [167] Az orfői tenderrel (határozat III.2.7.) kapcsolatban a bíróság arra mutat rá, hogy a felperes a keresetében érdemben nem cáfolta azt, hogy a versenytársak (I. rendű felperes és Pavill Kft.) által egyeztetett ár megfelel az általuk ténylegesen benyújtott ajánlatnak. Mindezek miatt nincs jelentősége annak az I. rendű felperesi kifogásnak, hogy a vállalkozási szerződés az ajánlat szerinti 5.855.059.- Ft + áfa összeg helyett 4.536.837.- Ft + áfa összeget tartalmaz. Az írásos bizonyítékok (az ajánlatok 2015. augusztusi kelte, illetve az alperes által hivatkozott e-

mailek 2015. novemberi küldése) ellentmondásosságával kapcsolatos kifogásokra a bíróság rámutat arra, hogy annak feloldására vonatkozóan az alperes jogszerűen értékelte Orfű Község Önkormányzatának adatszolgáltatását, amely a legalacsonyabb ár figyelembevételével történő döntéshozatalra vonatkozik. A konkrét nyilatkozat szerint „a legalacsonyabb ellenszolgáltatást tartalmazó ajánlattevőt választotta ki szerződő félként”. A releváns adat, hogy az I. rendű felperes ajánlata és a szerződés 2. pontjában meghatározott megállapodási ár is alacsonyabb volt a Pavill Kft. által ajánlott árnál. Mivel az ajánlatok benyújtásának időpontjára vonatkozóan adat nem volt fellelhető, ezért a dátumok közötti eltérés nem igazolja azt, hogy a benyújtott ajánlatokat követően került volna sor annak elküldésére. Az utóbb benyújtott, vállalkozási szerződésben szereplő 2015. szeptember 14.-i területátadásra vonatkozó dátummal összefüggésben a bíróság arra mutat rá, hogy az alperes által bizonyítékként értékelt, 2015. november 15. napján küldött e-mail tartalma is arra utal, hogy az ajánlattételi határidő még ezen szeptemberi időpontban nem telt le. A levélben az I. rendű felperes képviselője kifejezetten hivatkozik az orfűi tenderrel kapcsolatos ajánlatra, amely szintén ezt támasztja alá.

- [168] A paksi tender (határozat III.2.9.) vitatása az I. rendű felperes részéről arra vonatkozik, hogy a képviselője által az ajánlat benyújtását megelőzően a Köz-Meg-Vill Kft. részére küldött költségvetés összege egyikük benyújtott ajánlatával sem egyezik meg. Amennyiben igaz az alperes azon feltételezése, mely szerint az ajánlat a Köz-Meg-Vill Kft. ajánlata volt, úgy nem igazolható, hogy támogató ajánlatot kívánt benyújtani, mivel az e-mailben szereplő árnál alacsonyabb árral adta be a pályázatát. A felperes ugyanakkor nem adott elfogadható alternatív magyarázatot arra az alperesi megállapításra, hogy az elküldött és a ténylegesen benyújtott költségvetés részösszegei túlnyomórészt pontosan megegyeztek egymással, a végösszegekben való eltérést néhány helyen tapasztalható kisméretű eltérés okozta. Így például megállapítható, hogy az I. rendű felperes által e-mailben elküldött és a versenytárs által ténylegesen leadott költségek közül a megvalósítás szolgáltatási költsége 2 tételben tért el egymástól, az anyagköltség és a vegyes költségek ugyanakkor teljes egészében megegyeztek a két költségkalkulációban. Mindezek miatt egyértelműen meghatározható, hogy mely társaság ajánlata szerepelt az alperes által hivatkozott e-mailben. A bíróság rámutat továbbá arra is, hogy jelen esetben a felperes volt a versenykorlátozó magatartást kezdeményező fél, hiszen az ajánlatok benyújtását megelőzően ő volt az, aki a versenytárs részére a bizonyítékként értékelt e-mailt elküldte.
- [169] A siófoki tender (határozat III.2.11.) kapcsán a felperes kifogásolta, hogy a beadási határidő nem ismert, így nem bizonyított, hogy azon belül vagy kívül érkezett-e a II. rendű felperes, valamint a Pavill Kft. ajánlata. Az alperesi hivatkozás szerint nem releváns, hogy mely dátum volt a benyújtási határidő, és mik voltak a bírálati szempontok. A bíróság a fentiekkel összefüggésben megállapította, hogy – az I. rendű felperes által sem vitatottan – 2015. november 10. napján nyújtotta be az ajánlatot. A határozat 184. és 186. pontjában foglaltak szerint az I. rendű felperes által küldött e-mailek 2015. november 15. napján keltek, a II. rendű felperes és a Pavill Kft. ajánlatának benyújtását megelőző napon. Ezen tender kapcsán is megállapítható az I. rendű felperes versenykorlátozó magatartásban való kezdeményező szerepe, hiszen az általa küldött e-mailben szereplő dokumentumok tartalma szerinti ajánlatoknak megfelelő összegű ajánlatokat adtak be másnap a versenytársak a kiírt tenderre, így az, hogy ténylegesen a tenderbenyújtás határideje nem ismert, és esetlegesen azon túl érkezett be a II. rendű felperes és a Pavill Kft. ajánlata a kiíróhoz, a versenykorlátozó

magatartás ilyenné való minősítése szempontjából nem bír jelentőséggel. Ezen tenderrel összefüggésben a II. rendű felperes is kereseti vitatást terjesztett elő, ugyanakkor a II. rendű felperes az I. rendű felperessel való kapcsolatfelvételt a keresetlevelében elismerte, kizárólag azt vitatta, hogy a határozat 190. pontja szerinti megállapítás alapján ő a Pavill Kft.-vel egyeztetette volna az ajánlati árait. Ugyanakkor erre vonatkozó bizonyítékra az alperes sem hivatkozott. A II. rendű felperes által felhívott pontban az alperes azt a megállapítást tette, hogy a II. rendű felperes és a Pavill Kft. az I. rendű felperes kérésére nyújtott be támogató ajánlatot, amellyel hozzájárult az I. rendű felperes tendernyertességéhez. Mindebből az a következtetés vonható le, hogy a II. rendű felperes és a Pavill Kft. nem állt kapcsolatban egymással, ezzel nem ellentétes az alperes megállapítása. Ezek mellett hangsúlyosan értékelendő a II. rendű felperes I. rendű felperessel való kapcsolatára tett nyilatkozata, amely a két felperesi társaság eljárás folyamán történő szerves együttműködéséről szól. A II. rendű felperes a keresetlevele 28. pontjában lényegében a versenykorlátozó együttműködést elismerve – ám a versenykorlátozó jelleget vitatva – állította, hogy „nem korlátozza a versenyt, ha az állandó együttműködő üzleti partnerem megismeri valamelyik projektben a vállalási árait. Ha például abban az alapos feltevésben lehet, hogy szükség esetén tőle szerzem be az anyagot, tőle bérek munkaerőt, vagy éppen alvállalkozóként egy az egyben elvégeztetem vele, mint alvállalkozóval a kivitelezést.” Az I. és II. rendű felperesek közötti jogellenes együttműködésre utal továbbá a II. rendű felperes per tárgyalásain tett nyilatkozata, amelyben a II. rendű felperes akként nyilatkozott, hogy „ismertük gazdaságilag az I. rendű felperest, ismertük az árait, függetlenül attól, hogy megadta-e azokat vagy sem, ugyanis az ügyvezetők nagyon jó barátok voltak. Több munkája volt a cégeknek együtt, tucatnyi közös árajánlatot bocsátottak ki hetente, ismerték egymás üzleti modelljét és beszerzési árait is. Többek között ugyanaz a műszaki vezető is dolgozott nekünk egyes projekteken. I. és II. rendű felperes gyakorlatilag az alperes által kifogásolt tényállás idején szinte gazdasági szimbiózisban élt egymással.” (59. számú tárgyalási jegyzőkönyv 5. oldal) Valamint a II. rendű felperes akképpen aposztrofálta az I. rendű felperessel való gazdasági kapcsolatát, hogy mintegy „szívességi kartell” megállapodás volt közöttük (63. számú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal).

[170] A kurdi tender (határozat III.2.12.) kapcsán az I. rendű felperes kifogásolta, hogy a beszerzési eljárás eredménytelen lett, így a tendernyertesség támogatása sem valósulhatott meg. Jelen esetben azon, I. rendű felperes által szintén nem vitatott tény a hangsúlyos, hogy az I. rendű felperes képviselője a pályázaton ugyancsak induló versenytársak részére 2016. március 1.-jén 8 óra 54 perckor, illetve 8 óra 56 perckor, az ajánlattételi határidő (10 óra 00 perc) lejártát megelőzően küldött a versenytársak beadandó ajánlatára vonatkozó e-maileket. Azok szövegezése egyértelműen arra utal, hogy az I. rendű felperes készítette el a versenytársak költségvetését („szia, ! Küldeném a ti áraitokat, átfogalmaztam, csak át kellene alakítani a ti formátumotokra.”, illetve „szia, ! Küldeném a ti áraitokat, átfogalmaztam, csak át kellene alakítani, és beírni az ajánlatkérő hivatkozási számát a ti formátumotokba.”). Ezen e-mailre a Köz-Meg-Vill Kft. képviselője ugyanaznap válaszolt, azzal, hogy „szia, rendben”. Az e-mailek elküldési időpontja és azok megfogalmazása egyértelműen arra utal, hogy jelen esetben is az I. rendű felperes volt a kezdeményezője a jogellenes összejátszásnak, amely ekképpen a versenykorlátozó magatartás fogalmának megfelelően cél szerinti versenykorlátozásnak minősül. A bíróság a határozat 197. pontjában feltüntetett Watt-Eta Kft. nettó ajánlati árával kapcsolatos I. rendű felperesi kifogásra megállapítja, hogy az a számformátumból (15.084.22.- Ft + áfa) következtethetően vélhetően elírásra került, amely

nem teszi megalapozatlanná az alperes határozati megállapítását. Úgyszintén nem foghat helyt az az I. rendű felperesi kifogás, amely arra vonatkozott, hogy az adott tendert ténylegesen eredménytelenné nyilvánította a pályázat kiírója, hiszen az I. rendű felperes jogsértése mindettől függetlenül egyértelműen megállapítható, függetlenül attól, hogy utóbb – a jogellenes felperesi magatartások megvalósulását követően – a tender eredménytelen lett.

- [171] A Best-Tel Kft. tendere (határozat III.2.19.): Az alperes az I. rendű felperes által a versenytársaknak küldött e-maileket értékelte, aki a Pavill Kft., a Watt-Eta Kft. és a II. rendű felperes részére egyaránt olyan tartalmú e-maileket küldött, amely ugyancsak arra utal, hogy az I. rendű felperes készítette a versenytársak ajánlatait. Így a Pavill Kft. részére: („Amiről tegnap beszéltünk, küldeném. Ezt légy szíves, küldd majd el a ti formátumotokban. Az árakon nem kell változtatni”), a Watt-Eta Kft. részére („Szia, ! Amiről tegnap beszéltünk, küldeném. Ezt légy szíves, küldd majd el a ti formátumotokban. Az árakon nem kell változtatni.”), illetve a II. rendű felperes részére („Szia, ! Ezt tegyétek rá, légy szíves, céges papírra, és a következő címre kellene elküldeni az ajánlatot: ”) küldött e-mailek tartalma arra utal, hogy az ajánlatokat ténylegesen az I. rendű felperes készítette, és küldte a versenytársaknak abból a célból, hogy azok azt, mint a sajátjukat nyújtsák be a pályázat kiírója részére. Az I. rendű felperes által a keresetben idézett, Pavill Kft. ügyvezetőjének nyilatkozata az alperesi megállapítást nem cáfolta. Súlytalan továbbá az I. rendű felperes Pavill Kft. ügyvezetője által tett nyilatkozat további részére kifejtett azon álláspontja, amely arra utal, hogy az árazás tekintetében kérhetett segítséget a Kft. Mindezen magatartást, valamint a II. rendű felperes I. rendű felperes által hivatkozott nyilatkozatát (801. pont) az alperes megalapozottan minősítette versenykorlátozó magatartásnak. Az alperes által feltárt levelezés tartalma nem minősíthető akként, hogy a versenytársak „segítséget kérnek egymástól, akár egy árazást illetően is”, ezzel szemben a megfogalmazás egyértelműen arra utal, hogy a felek az áraikat jogellenes célból egyeztették egymással.
- [172] A DC Dunakom Plusz Kft. tendert (határozat III.2.20.) illetően az alperes a korábbiakkal ellentétben nem az I. rendű felperes, hanem a Pavill Kft. képviselőjének kezdeményező szerepét állapította meg, arra figyelemmel, hogy figyelembe vette a 2016. július 28. és 29. napi, tenderbenyújtást megelőzően a Pavill Kft. képviselője által az – egyebek mellett – I. rendű felperes részére küldött költségvetést tartalmazó Excel-táblázatot, valamint az ajánlattételi határidő lejártát követően keletkezett (2016. augusztus 12. napján küldött) e-maileket is. Az ajánlatok dátumának eltérésére vonatkozó I. rendű felperesi kifogás szerint az alperes az érintetteket megvádolta a dokumentumok visszadátumozásával. Az alperes nem talált magyarázatot arra, hogy miért szerepelnek a DC Dunakom Plusz Kft. által becsatolt 2016. július 29.-én kelt bontási jegyzőkönyvben azok az ajánlati árak, amelyeket a jogsértésben részes többi vállalkozással csak augusztus 8-án, illetve 12-én, a költségvetés módosítására tekintettel osztott meg. Az I. rendű felperes szerint az alperes azzal, hogy nem talált magyarázatot a felmerült ellentmondásra, a tényállást nem tisztázta megfelelően. A részlegesen ismert tényállásra felelősség megállapítását nem alapíthatta volna. Mindezekkel összefüggésben a bíróság azt tartja hangsúlyosnak, hogy az I. rendű felperes az ajánlattételi határidőt megelőzően lefolytatott egyeztetést a keresetében nem tette vitássá. Ugyan az alperes az ajánlattételi határidőt követően küldött e-mailekben szereplő összeg, és ezen összegek ajánlatban megegyező összegekkel kapcsolatos határozatban részletezett ellentmondását nem tudta tisztázni, ugyanakkor a jogsértés megállapítását mindez nem teszi

jogszerűtlenné. Az alperes azzal a lehetséges magyarázattal indokolta az eltérést, hogy feltételezése szerint mind a bontási jegyzőkönyv, mind az egyes benyújtott ajánlatok utólagosan lettek az ajánlattételi határidőként eredetileg megjelölt 2016. július 29-i időpontra visszadátumozva. Ezzel szemben az I. rendű felperes csupán önmagában hivatkozott tényállás tisztázási kötelezettség alperes általi megsértésére, de erre bizonyítékot, bizonyítási eszközt nem ajánlott fel, valamint olyan más egyéb alternatív magyarázattal sem szolgált, amely kétségesse tenné az alperes ezen tender kapcsán tett megállapításait. Mindezeket túl az eljárásban az I. rendű felperes képviselője sem tett érdemi nyilatkozatot az alperes által bizonyítékként értékelt e-mailekkel összefüggésben.

- [173] A DC Dunakom Plusz Kft. másik tendere (határozat III.2.21.): A felek az előző tenderrel összefüggésben kifejtett nyilatkozataikra hivatkoztak. A tényállást tekintve hangsúlyos, hogy ugyanúgy az ajánlattételi határidők lejártát megelőzően küldött e-mailekre tekintettel tette az alperes a megállapítást. Mindezek miatt a bíróság ugyancsak visszautal a határozat III.2.20. pontjával kapcsolatos tenderrel összefüggésben tett megállapításaira.
- [174] A Paks, Deák Ferenc utcai tender (határozat III.2.22.) során az ajánlatot a Köz-Meg-Vill Kft. 2016. augusztus 17. napján, míg az I. rendű felperes és a Pavill Kft. 2016. augusztus 18. napján küldte meg. Ezt megelőzően, 2016. augusztus 16. napján a Pavill Kft. küldött az I. rendű felperes és a Köz-Meg-Vill Kft. részére is e-mailt, amelyben a versenytársak árazott költségeit küldi meg, akképpen, hogy az I. rendű felperes adataival ellátott e-mail mellékletét képező költségvetési főösszeg megegyezik az I. rendű felperes által az adott beszerzés eljárásban ténylegesen benyújtott ajánlattal. A tendert mindezeket követően a Pavill Kft. nyerte. A felperes ezen ajánlattal kapcsolatos kereseti érvelése szerint a versenytanácsnak a tárgyalásos szakaszra vonatkozóan kellett volna bizonyítékot beszerezni, mivel a végleges árak ebben a szakaszban kerültek meghatározásra. Ezzel szemben az alperes helyesen utalt arra, hogy a versenytársak közötti versenykorlátozó magatartás már ezt megelőzően, az ajánlati szakaszban megvalósult, ugyanakkor a későbbi tárgyalásos szakaszban történt ajánlati árak változtatása a korábbi jogsértő magatartást nem teszi meg nem törtétté. Nem cáfolta az I. rendű felperes azt az alperesi megállapítást sem, hogy a közte és a Pavill Kft. között a tárgyalásos szakaszban az utóbbi tendernyertességének elősegítése érdekében további kommunikációra nem volt szükség, mivel az I. rendű felperes a bontás után megismerte a Pavill Kft. ajánlatát, és a tárgyalásos szakaszban már ennek alapján tett támogató ajánlatot. Ezzel szemben jelen tender kapcsán is a Pavill Kft. támogató ajánlatok benyújtására vonatkozó e-mailje és az I. rendű felperes ennek megfelelő cselekvése alapján a felek jogsértése egyértelműen megállapítható.
- [175] A Paks-Csámpa tender (határozat III.2.23.) kapcsán az I. rendű felperes azt kifogásolta, hogy az alperes nem bizonyította, hogy az ajánlattevők az őáltala küldött ajánlat alapján készítették volna el a saját ajánlatukat, és a fővállalkozóként benyújtott ajánlat valótlan tartalmára sem talált bizonyítékot, bizonyítási cselekményt e körben nem végzett. Mindezen I. rendű felperesi kereseti érvelés ugyanakkor az alperes megállapítását nem teszi jogszerűtlenné, ugyanis az ajánlattételi határidő lejártát megelőzően megosztott, ténylegesen benyújtott ajánlati árakkal kapcsolatban tett ezen cselekmény jogellenességére vonatkozó jogsértést tárt fel. Nem bizonyította az I. rendű felperes azt, hogy a Köz-Meg-Vill Kft. későbbi alvállalkozóként történő bevonására vonatkozó szándékát a pályázat kiírója felé jelezte volna. Az alperes még ezen, I. rendű felperesi szándékot megelőzően tett magatartást talált jogszerűtlennek, mivel

nem cáfolta, hogy a beszerzési eljárásban az ajánlattevők valamennyien fővállalkozásként adták be ajánlatukat. Így a jogsértést alátámasztja az I. rendű felperes képviselőjének versenytársak részére az ajánlattétel időpontját megelőzően küldött e-mailek tartalma, amelyek szerint, az I. rendű felperes a ténylegesen benyújtott ajánlati árakat tartalmazó kalkulációt küldte meg egy, illetve két nappal az ajánlat tényleges benyújtását megelőzően. Mindezek miatt a bíróság megállapította, hogy az alperest további bizonyítási kötelezettség nem terhelte, a feltárt bizonyítékok (e-mail, nyilatkozatok) alapján a határozat megállapítása jogszerű.

- [176] A Paks, Toldi Miklós utcai tenderrel (határozat III.2.27.) összefüggésben az I. rendű felperes azt kifogásolta, hogy a határozatban az alperes a képviselő a Pavill Kft. ügyvezetőjének nyilatkozatát nem vette figyelembe, azt jogszerűtlenül mellőzte. Jelen eljárás kapcsán ugyancsak az a hangsúlyos, hogy a felek az ajánlattételi határidő lejártát megelőzően osztották meg egymással az ajánlati áraikat. A Pavill Kft. ügyvezetőjének magyarázata arról szólt, hogy az ajánlati ár előzetes elküldésére egy esetleges utólagos együttműködés miatt volt szükség, mindennek ugyanakkor ellentmond az alperes által a tenderrel kapcsolatosan az I. rendű felperes belső, ugyancsak az ajánlattételi határidő lejártát megelőzően küldött üzenete, amelyben küldte tovább a Pavill Kft.-től kapott költségvetést, azzal, hogy az I. rendű felperes ajánlati árának ahhoz képest mintegy 9-10%-kal kell magasabbnak lennie. Mindez a felperes Pavill Kft. ügyvezetője által adott alternatív magyarázatot súlytalanná teszi. Az e-mail tartalma egyértelműen azt igazolja, hogy a Pavill Kft. azért osztotta meg az I. rendű felperessel a saját ajánlati árát, hogy az I. rendű felperes ahhoz képest támogató ajánlatot tudjon benyújtani a tender során.
- [177] A Paks Téglagyár tender (határozat III.2.28.) kapcsán az I. rendű felperes ugyancsak a Pavill Kft. ügyvezetője nyilatkozatának jogszerűtlen, illetve magyarázat nélküli mellőzésére hivatkozott és arra, hogy az alperes érdemben az I. rendű felperes észrevételére a határozatban nem reagált. Mindezzel kapcsolatban a bíróság visszautal azon korábbi megállapítására, amely szerint a későbbi alvállalkozói együttműködés nem igazolja az alperes által feltártak jogszerű voltát, mivel az adott tender kapcsán a vállalkozások önállóan, fővállalkozóként benyújtott ajánlata nem utal arra, hogy a későbbiekben valamelyik ajánlatot adó vállalkozás a másikat alvállalkozóként szándékozta volna igénybe venni az elnyert tender megvalósítása során. Az I. rendű felperes kifogásolta azt is, hogy nincs bizonyíték arra, amely szerint a Pavill Kft. ügyvezetője által küldött e-mail tartalmát bárki megismerte volna. Az, hogy egy adott e-mail címre elküldenek egy e-mailt, az a címzett részéről történő megismerést nem igazolja. Ezzel szemben a bíróság alaposnak tartja az e-mail címmel () kapcsolatos azon megállapítást, amely arra vonatkozik, hogy az alperes által a feltárt bizonyítékok alapján az ezen beszerzést megelőzően részére, ugyanezen e-mail címre küldött levelet, amely szintén a Pavill Kft.-től érkezett, az I. rendű felperes másik munkavállalója részére továbbította. A bíróság ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy a jelen tendert érintő e-mailt 2016. október 26.-án küldte a Pavill Kft. képviselője részére, míg az előző tender (ld. határozat III.2.27.) vizsgálata során az alperes azt tárta fel, hogy ugyanezen e-mail címről 2016. október 19. napján küldte tovább az adott tendert érintő levelet az I. rendű felperes munkavállalója részére (határozat 410. pont). Mindezek mellett egyértelműen alaptalan azon I. rendű felperesi kifogás, hogy az adott e-mail cím használatára vonatkozóan ne merült volna fel adat.

- [178] A Berhidai tender (határozat III.2.30.) az I. rendű felperes tendernyertességével zárult. A bizonyítékként értékelt, I. rendű felperes által a Pavill Kft. részére küldött e-mail tartalma a Pavill Kft. benyújtott árát foglalta magában. Az e-mailt 2016. november 23.-án 11 óra 14 perckor küldte az I. rendű felperes a Pavill részére, aki ugyanaznap 12 óra 26 perckor nyújtotta be a pályázat kiírója felé azt az ajánlati árat, amely megegyezik az I. rendű felperes által részére megküldött e-mail mellékletében szereplő ajánlattal. Az I. rendű felperes kifogása ezen pályázat vonatkozásában arra irányult, hogy az alperes az előzetes álláspontban megjegyezte, miszerint az eljárásban ajánlattevőként szereplő Polari 2008 Kft. tulajdonosa házastársa, ehhez képest az I. rendű felperesi észrevételre az alperes nem reagált, csupán a határozat 304. számú lábjegyzetéből vette ki a családi állapotra utaló megjegyzést. Az I. rendű felperes szerint az alperes az egész eljárásban a szükséges szemszögből értékelte és formálta a felhasznált bizonyítékokat, amelyet alátámaszt a fentiek szerinti eljárása is.
- [179] A bíróság kiemeli, hogy a jogsértés megállapíthatósága szempontjából mindennek semmilyen jelentősége nincsen, az I. rendű felperes sem hivatkozott olyan összefüggésre, amely a fentieket abba a megvilágításba helyezné, hogy mindezek miatt az alperesi megállapítás jogsértő lenne, ezzel szemben a fent ismertetett e-mailek tartalmára és küldési időpontjára tekintettel az alperes e tender kapcsán tett megállapítása is helytálló.
- [180] A 62. számú főút (Solt út) tendert (határozat III.2.31.)illetően az I. rendű felperes tényállás-tisztázási kötelezettség megsértésére hivatkozott, illetve úgyszintén arra, hogy a határozatban az alperes az észrevételét figyelmen kívül hagyta, az előzetes állásponttal szemben a határozat 454. pontja már nem tartalmazta, hogy a pályázatkíró 2016 novemberében kérte az indikatív ajánlatokat. Kiemelte, hogy a törölt szót tartalmazó mondat végén lábjegyzeti hivatkozás található az előzetes álláspontban 274., a határozatban 307. számmal, mely a kiíró adatszolgáltatására utalnak. Így, amennyiben a hivatkozott forrásdokumentumok azonosak, úgy a szövegnek is azonosnak kell lennie. Az alperes a „november” szó törlésének nem adta indokát. Ha a forrásdokumentumban az szerepel, akkor kötelessége lett volna a szöveg alapján fennálló ellentmondást feloldani. Az I. rendű felperes észrevételezte továbbá az eljárásban az ajánlattételi határidő feltüntetésének hiányát, azonban a határozat 457. pontjában már azt megjelölte a felperesi észrevételre adott részletesebb válasz nélkül.
- [181] A bíróság megállapította, hogy mindezen felperesi felvetések a határozat jogszerűsége szempontjából nem értékelhetőek. Az alperes azzal, hogy a határozatban feltüntette az ajánlattétel határidejét, lényegében a felperes észrevételét figyelembe vette, nem volt szükség az arra vonatkozó részletesebb indokolásra. Az pedig, hogy az indikatív ajánlatok bekérésével összefüggésben a határozat 454. pontjában az előzetes állásponthoz képest a „november” szó törlésével eltért, úgyszintén nem teszi a felperesi kereseti hivatkozást megalapozottá. Ezzel szemben az a hangsúlyos, hogy az I. rendű felperes az alperes által a határozat 459-464. pontjában a bizonyítékok értékelését, és az azzal kapcsolatos megállapításokat nem vitatta, amelynek a lényege az volt, hogy az ajánlatok benyújtását megelőzően az I. rendű felperes a versenytársai részére küldte el az ő általuk benyújtandó ajánlatokat, amely ténylegesen meg is történt. Az I. rendű felperes azon felhívással küldte mindkét versenytárs cég részére az e-mailt, hogy a megküldött ajánlatot a saját formátumukba tegyék át, és azt a pályázat kiírója részére küldjék meg. Mindezek mellett az I. rendű felperes kereseti hivatkozása olyan, jogsértés megállapítása szempontjából relevanciával nem bíró tényekre vonatkozik, amely érdeemben semmiben sem befolyásolja az alperes által tett megállapítások jogszerűségét.

- [182] A Komló-Mánfa 1. tender (határozat III.2.33.) kapcsán az I. rendű felperes kifogásolta, hogy a Watt-Eta Kft. korábbi ügyvezetője által a részére elküldött ajánlati árakhoz képest az I. rendű felperes magasabb áron nyújtotta be az ajánlatát. Ezzel szemben lényeges az az alperesi, nem vitatott megállapítás, amely arra vonatkozott, hogy a versenytárostól kapott e-mailt még aznap továbbította a részére. Az I. rendű felperes általi ténylegesen magasabb ár benyújtása nem cáfolja azt az alperesi megállapítást, hogy az e-mail I. rendű felperes részére történő elküldésének célja támogató ajánlat kérése volt. Ezt támasztja alá, hogy a Watt-Eta Kft. korábbi képviselője a másik versenytárs (Köz-Meg-Vill Kft.) részére ugyancsak az ajánlattételi határidő lejártát megelőzően küldött hasonló tartalmú e-mailt, és ez utóbbi Kft. által benyújtott ajánlat megegyezik az e-mail tartalma szerinti árakkal. Az I. rendű felperes a Watt-Eta Kft. e-mail-jének megérkezését nem vitatta, azt követően nyújtott be ténylegesen ajánlatot a pályázat során, valamint a korábbiakban kifejtetteknek megfelelően a tender későbbi érvénytelensége ugyancsak a korábbi versenykorlátozó magatartás ilyennek való minősítését nem befolyásolja.
- [183] A Komló-Mánfa 2. projekt (határozat III.2.34.): Ugyancsak az ajánlatok benyújtása előtti, versenytársak közti kommunikációnak, illetve magatartásnak van meghatározó jelentősége. Mind emiatt az I. rendű felperes ajánlatának visszavonása az alperesi bizonyítékértékelést nem teszi jogsértővé. Az alperes által feltártak alapján tett határozati megállapításra (határozat 511. pontja) az I. rendű felperes érdemben nem reagált. Ezzel szemben az ajánlatának 2017. január 16. napi benyújtását megelőzően a határozat 502-504. pontjaiban részletezett levelezés (amelyben az I. rendű felperes aktív részes volt, a leveleknek nemcsak címzettje, hanem küldője is) igazolja azt, hogy a beszerzési eljárásban résztvevő felek célja az volt, hogy a Watt-Eta Kft. tendernyertességét biztosítsák, ekképpen a magatartásuk jogsértő.
- [184] A tengelici tender (határozat III.2.39.) kapcsán az alperes azt értékelte a jogsértést alátámasztó bizonyítékként, hogy a Watt-Eta Kft. az I. rendű felperes részére az ajánlattételi határidőt megelőzően támogató ajánlat benyújtására vonatkozó e-mailt küldött. Az I. felperes kifogása szerint nem igazolt, hogy az ő ajánlata benyújtásra került volna, mindezzel nem lehet ellentétes a nyilatkozata sem. Az I. rendű felperesi érveléssel szemben hangsúlyos a támogató ajánlat kérésén túl az is, hogy a kapott e-mailt az I. rendű felperes munkavállalója részére továbbította, azzal, hogy „Szia, ! Ezt légy szíves, a korábbiak szerint tedd át a mi formánkba”. Személyesen jönnek érte.” Ezzel egybecseng az alperes által feltártak szerint a támogató ajánlatot kérő Watt-Eta Kft. nyilatkozata, amely értelmében az I. rendű felperes ajánlatát ők vitték el az önkormányzathoz. Mindezek alapján nem okszerűtlen az alperes azon határozati következtetése, amely szerint az I. rendű felperes is nyújtott be az adott tenderre ajánlatot. Az, hogy az ajánlattételre felhívott társaságokat tényleges ajánlatbenyújtási kötelezettség nem terheli, nem fogadható el az I. rendű felperes álláspontjának alátámasztásául.
- [185] A nagydorogi tender (határozat III.2.41. pontja) vonatkozásában a felek között nem volt vita abban, hogy az I. rendű felperes ajánlatot adott be. Mindezeket túl az I. rendű felperes kifogása pusztán arra irányult, hogy az elektronikus levelezés során használt e-mail címre érkező levél elolvasása nem bizonyított. Mindezzel összefüggésben a bíróság az ezen kérdéskörrel összefüggésben korábban kifejtettekre hivatkozik, továbbá azon alperesi álláspontra, amely szerint ezen e-mail címet a vizsgált időszakban rendszeresen használta. A jelen tender kapcsán figyelembe vett

bizonyíték szerint 2017. április 24.-én küldött a Pavill Kft. ügyvezetője részére támogató ajánlatot kérő e-mailt. A felperes nem cáfolta azt az alperesi megállapítást, amely szerint ugyanezen hónapban a tengelici tender (ld. határozat III.2.39.) kapcsán ügyintézésre továbbította a Watt-Eta Kft.-től kapott levelet, amely alátámasztja azt, hogy az e-mail cím nagydorogi tender időszakában is használatban volt.

- [186] A mohácsi tender (határozat III.2.42.): Az I. rendű felperes az előzetes álláspont ellentmondását kifogásolta, amely szerint a Watt-Eta Kft. árazott költségvetést küldött az I. rendű felperes részére, míg egy másik hivatkozás szerint továbbította az ügyintézésre az e-mailt, amelyben közli a beadandó árakat. A bíróság álláspontja szerint ugyanakkor a határozat 618-621. pontjában részletezettek egyértelműen rögzítik, hogy a Watt-Eta Kft. által a levélhez csatolt Excel-táblázat tartalmazza az árakat, mivel a továbbított levélben az abban foglaltak átmásolására adott utasítást. Mindezek miatt az I. rendű felperes ezzel összefüggésben előadott kereseti érve alaptalan.
- [187] A Kanizsatel Kft. – Balatonlelle tendert (határozat III.2.49.) illetően az I. rendű felperes érdemben nem cáfolta a Watt-Eta Kft. azon nyilatkozatát, amely szerint a Kanizsatel Kft.-nek a tender érvényességéhez három ajánlatot kellett beszereznie. Az, hogy a tenderhez ténylegesen három ajánlatra volt szükség, igazolható az ajánlatot tevők határozat 708-710. pontjában rögzített cselekményeivel. 2017. augusztus 25-én küldött e-mailben kifejezetten arra utal, hogy a Watt-Eta Kft. érdekében támogató ajánlatot ad majd, és cserébe ő is ilyet fog kérni egy másik pályázat kapcsán. Mindezek miatt nem fogadható el az az I. rendű felperesi érvelés, amely szerint a határozatban nem került feltüntetésre olyan bizonyíték, ami azt igazolná, hogy a Watt-Eta Kft.-n kívül a pályázat kiírója más ajánlatkérő ajánlatát is kérte volna. Az alperesi határozat megállapítás nem áll ellentétben a határozat 713) pontja szerinti ügyfélnyilatkozattal.
- [188] A mohácsi tender (határozat III.2.50.) kapcsán az I. rendű felperes szintén általi e-mail elolvasásra vonatkozó kifogást terjesztett elő, amellyel kapcsolatban a bíróság utal a határozat 730.-736. pontjában tett alperesi megállapításokra. Ezzel összefüggésben arra, hogy a Watt-Eta Kft. képviselője által az I. rendű felperesi e-mail címre küldött levél tartalma szerint adta be az I. rendű felperes az ajánlatot a kiíróhoz, továbbá általi ezen e-mail cím a határozatban részletezettek szerint több pályázat kapcsán is használatban volt, a általi küldött levelekkel, amelyekkel kapcsolatosan az I. rendű felperes érdemi vitatást nem terjesztett elő.
- [189] A Duna-Dráva Cement Kft. tender (határozat III.2.51.) kapcsán az alperes helyesen mutatott rá a védiratában, hogy az I. rendű felperes által idézett határozati megállapítás (762. pont) olyan tényeket is tartalmazott, amelyet az I. rendű felperes a keresetében érdemben nem tett vitássá. Ekképpen az ajánlattételi felhívás időpontja, valamint az ajánlatok benyújtásának pontos időpontjának ismeretének hiánya ellenére az alperes megállapítása helytálló. Jelen tender kapcsán az a lényeges, hogy az I. rendű felperes – az alperes megállapítása, és az I. rendű felperes által sem vitatottak szerint – már saját fejlécével nyújtotta be azt az ajánlatot, amelyet a Treszner Kft. képviselője küldött, mégpedig azon összeggel, amely előzetesen a Treszner Kft. által megküldésre került az I. rendű felperes részére.

- [190] A Kanizsatel Kft. – Túrje tender (határozat III.2.53.) kapcsán a felperes a Watt-Eta Kft.-vel összefüggésben tett kereseti kifogást, ugyanakkor annak a felperesre tett határozat megállapítás szempontjából nincs jelentősége. Az I. rendű felperes a közte és a Treszner Kft. közötti levelezést nem tette vitássá, a felelősségét nem annulálja, hogy az alperes a Watt-Eta Kft.-vel összefüggésben azt állapította meg, hogy a tenderen való árajánlat benyújtására információ nem lelhető fel. A tárgybani bizonyítékok mellett hangsúlyos az is, hogy a Treszner Kft. a határozat 798. pontjában foglaltak alapján az általa érintett tenderekkel összefüggő, jogsértésekben való részvételeit elismerte. Ez jelen tenderrel összefüggésben azon szempontból értékelhető, hogy a határozat 782. pontja szerinti e-mailnek a Treszner Kft. a fogadója volt, amelyet az I. rendű felperes képviselője, _____ küldött a részére. Mindezek miatt az alperes I. rendű felperesre vonatkozó határozati megállapítása jogszerű.

Az I. rendű felperes által vitatott egyes határozati pontok, bírságkiszabás

- [191] Az I. rendű felperes a keresete további részében egyes határozati megállapításokat tett vitássá. A határozat 885. pontjával kapcsolatban azt adta elő, hogy az alperes által hivatkozott bírósági gyakorlat egyik eleme (az ajánlattevő tudta nélkül) hiányzik, amely miatt feltehető a jogsértések megállapítását kizáró módon történő együttműködés. Mind amellet, hogy az alperesi megállapítás lényege, hogy versenytársak által tanúsított áregyeztetés esetén kőkemény versenykorlátozásról van szó, hangsúlyos az is, hogy a jelen vizsgált tenderek kapcsán sem állapítható az meg, hogy az ajánlattevő tudtával egyeztettek. A tenderen induló vállalkozások, ekképpen az I. rendű felperes minderre vonatkozó kereseti kifogása sem lehet alapos. A határozat 888. pontjában tett, alvállalkozói minőségre vonatkozó megállapítás kapcsán a korábban az egyes tenderekkel összefüggésben kifejtett azon álláspont a meghatározó, hogy a tendereken résztvevő vállalkozások a kiírók felé nem jelezték azt, hogy nem önállóan, hanem egymással fővállalkozó-alvállalkozói viszonyban kívánják a tendernyertesség esetén az adott munkát elvégezni. Márpedig jelentősége van annak, amennyiben az adott vállalkozások önállóan indulnak egy-egy tenderen és az ajánlatok benyújtását megelőzően egyeztetik az ajánlati áraikat egymással akképpen, hogy valamelyikük tendernyertességét segítsék elő. Mind emiatt a későbbi alvállalkozói megbízás utólag nem legalizálja az eljárás korábbi szakaszában tett jogsértő cselekményeiket. A 900. ponttal kapcsolatos I. rendű felperesi kifogás is olyannak tekintendő, amely sem önmagában, sem más felperesi kifogásokkal együtt sem támasztja alá a kereseti érvek mentén a határozat jogszabálysértő voltát. Az I. rendű felperes ezen ponttal kapcsolatban is csupán általános kifogásokat ad elő, ugyanakkor nem hivatkozik olyan konkrét jogszabálysértésre, amelyet az alperes vétett volna.
- [192] Az I. rendű felperes azon kereseti kifogására, miszerint a határozat 923. és 990. pontjában foglaltakkal ellentétben _____ ügyvezető részvétele a jogsértőnek minősített cselekményekben nem támasztja alá a bírságkiszabás körében a súlyosító feltétel fennállását, a bíróság rámutat arra, hogy a 923. pont szerinti megállapítás azt tartalmazza, hogy az I. rendű felperes részéről főként _____ ügyvezető és _____ vállalkozási vezető vettek részt a jogsértő egyeztetéseken. Az alperes ekképpen nem kizárólagosan _____ ügyvezető felelősségét róta az I. rendű felperes terhére. Ugyanakkor az nem vitatott, hogy ahogyan azt a határozat 990. pontja szerinti megállapítást tartalmazza, a vezető tisztségviselő is érintett volt az I. rendű felperes részéről a jogsértésben. Ezen pontban az alperes azt is

kiemelt súlyosító körülményként értékelte, hogy a nevesített társaságoknak – így az I. rendű felperesnek – a jogsértések megvalósításában vezető szerepe volt. Az alperes 46 esetben tárt fel jogsértő magatartást az I. rendű felperest illetően, aki ennek mintegy a felét vitatta csupán. Ahogyan arra az alperes megalapozottan hivatkozott, a felróhatóság súlyosító körülmény a Bírágközlemény 33. és 34. pontja értelmében, és kiemelten értékelendő az olyan tényállások esetében, amelyet az alperes vizsgálata feltárt. Az sem tette vitássá az I. rendű felperes, hogy önkormányzatok által lefolytatott versenyeztetési eljárásban, mindezt az alperes ne értékelhetné kiemelt körülményként. Mindezek miatt tehát az, hogy a felperes ügyvezető érintettsége nem valamennyi jogsértés esetén áll fent, nem teszi az alperesi megállapítást jogellenessé, mivel a 923) határozati pontban felperes által sem vitatott megállapítást tett és a felperes szerepére vonatkozóan.

- [193] A vezető tisztségviselő érintettsége, valamint az I. rendű felperes jogsértésekben betöltött vezető szerepe úgyszintén nem lehet vitatott. A 925. ponttal kapcsolatos kereseti vitásra a bíróság rámutat arra, hogy a bizonyítási kötelezettség az alperest a tényállás tisztázásához szükséges mértékben terheli. Az I. rendű felperes bizonyítékokkal kapcsolatos észrevételei kapcsán a bíróság az előbbieken kifejtettekre visszautalva hangsúlyozta, hogy az I. rendű felperes az általa érintett tenderek felében a felelősségét nem vitatta, nyilván az alperes bizonyíték értékeléssel, illetve bizonyítással kapcsolatos felperesi érvekre való reakciója valamennyi felperes által érintett tenderre összességében vonatkozott, valamint a fent részletesen kifejtettek alapján az alperes az I. rendű felperes felelősségét jogszerűen állapította meg a vitatott 23 tenderrel összefüggésben is. Mindez azt jelenti, hogy a bizonyítási kötelezettségének az alperes a tényállás tisztázásához szükséges mértékben eleget tett.
- [194] A határozat 937. pontjában tett alperesi megállapítással és ezzel összefüggésben kifejtett felperesi vitatással kapcsolatban a bíróság nem tárt fel olyan jogszabálysértést, amely az alperes határozatát jogsértővé tenné. A felperes által a Cserszegtomaj Önkormányzatának megkeresésével és az ezzel ellentétes határozati állásponttal kapcsolatban a bíróság tényként rögzíti, hogy az alperes Cserszegtomaj Önkormányzatát megkereste, ugyanakkor helyes alperesi hivatkozás alapján, mindezt olyan tenderrel összefüggésben, amely az I. rendű felperest nem érintette. Az alperes ezen pontban foglalt megállapítása, amely szerint vizsgálatnak több olyan tender is tárgya volt, amelyet az eljáró versenytanács az előzetes álláspontban már nem szerepeltetett, mert azokkal kapcsolatban az eljárást megszüntette (határozat 937. pont).
- [195] A versenyfelügyeleti bírósággal kapcsolatos rendelkezések közül a határozat 770. pontjában rögzítettekkel ellentétben az enyhítő körülményeket az alperes egyértelműen bíróságösszeg csökkentő tényezőnek vette figyelembe annak ellenére, hogy a Bírágközlemény 14) pontjának idézésekor ennek ellenkezőjét írta le. A 994) ponttal kapcsolatos I. rendű felperesi kereseti kifogás arra irányult, hogy 23 tender esetén az alperes a tényállást nem tárta fel kellőképpen a felperes felelősségének megállapításához. Nem voltak megfelelő bizonyítékok, ugyanakkor az egyes tenderek kapcsán kifejtett bírósági megállapításokra, tekintettel ezen hivatkozás alaptalan. Ugyanígy az árfelhajtó hatással kapcsolatos felperesi érvek sem támasztják alá a határozat jogsértő voltát. A keresetet alátámasztó bizonyítékként az F/11. sorszámú csatolt melléklet bizonyító erővel nem rendelkezik. Az alperes helyes hivatkozása szerint ugyanakkor a piaci áron való munkavégzés a felelősség alól nem mentesít. Az, hogy a tendereken induló vállalkozások előzetesen egyeztették az áraikat a Tpv. 11.§ (2) bekezdés a) pont szerint kell, hogy minősüljenek. Az I. rendű felperes a keresetlevele 11-12. oldalán a

bírságkiszabással kapcsolatban kifogásolta továbbá azt, hogy mely értéket vett figyelembe az alperes tenderértékeként. A felperes az alperes részéről vétett jogszabálysértésre nem hivatkozott. A határozat 972)-973) pontjaiban indokolta az alperes, hogy milyen összegeket vett figyelembe, arra is figyelemmel, hogy a bírság és ezen körben a releváns forgalom meghatározása az alperes határozatának mérlegelési jogkörben hozott döntésének minősül. Nem tekinthető az ügy érdemére kiható eljárési szabálysértésnek, hogy az orfűi pályázat esetében az alperes a vállalozási szerződésben meghatározott árral szemben a benyújtott ajánlat szerinti árat vette figyelembe. A Kurdi tender kapcsán a védiratban hivatkozott 556-os alszámú irat alapján pedig megállapítható, hogy az alperes a legalacsonyabb ajánlati árat tekintette a bírságkiszabás alapjának.

A II. rendű felperes érvei

- [196] A II. rendű felperes keresetével összefüggésben a bíróság visszautal az azt érintő, korábbiakban az I. rendű felperes keresetét érintő megállapításaira. A II. rendű felperes jellemzően azon okból vitatta az alperesi határozat jogszerűségét, hogy a közte és az I. rendű felperes közötti üzleti kapcsolatot, tartós együttműködést az alperes nem töltötte ki tényleges tartalommal. Ugyanakkor a fent kifejtettek szerint az I. rendű felperessel történő együttműködésére utalt, amelyet más kontextusba helyezett, mint az alperes által megállapított versenyjogi jogszabálysértés. A II. rendű felperes keresetében hivatkozott átfedésszerű üzleti modell - így a felperesek közötti viszony, együttműködés - nem jelenti azt, hogy az adott esetben polgári jog szempontjából másképpen minősíthető gazdasági társaságok közötti kapcsolat versenyjogi megítélése is jogszerű lenne. Az alperesnek nem feladata az eljárása során, hogy egy adott piac gazdasági környezetébe illessze a felperesek közötti együttműködést, azt kizárólag a Tptv. szabályrendszerét figyelembevéve kell feltárnia. Ennek alapján az alperes jogszerűen jutott arra a határozati megállapításra, hogy a felperesek közti, egyes tendereket érintő egyeztetések a Tptv. 11.§ (1) bekezdése szerinti tilalomba ütköztek. A versenyjogi minősítés szempontjából ugyancsak irreleváns, hogy a II. rendű felperes az ajánlatokat piacszerzés vagy kapcsolatrendszer építése érdekében nyújtotta be. Annak sincs jelentősége, hogy a beszerzési egységarak közel azonosak, a bér vagy alkalmazotti munkaerő fizetése és piaci alapon szokásos, és nincsenek sem anyagköltségben, sem humán erő költségben kirívó eltérések. Hangsúlyozandó ugyanakkor, hogy az alperes az adott tenderek kapcsán, az abban részes felek tiltott együttműködését szankcionálta, amely független a II. rendű felperes keresetében részletesen kifejtett gazdasági érvektől.
- [197] A bíróság rámutat arra, hogy egy adott felek között fennálló partnerkapcsolat nem jelentheti azt, hogy a piaci magatartásukat egymás előtt felfedve, versenyjogba ütköző módon működnek együtt. A II. rendű felperes álláspontjával ellentétben nem lehet „természetes” ilyen szempontból az a típusú együttműködés, amelyet a II. rendű felperes a keresetének 16. oldalán kifejtett; valamint nem helytálló az az állítás sem, hogy az I. és II. rendű felperes egymással sosem játszott össze valamely tender eredményének befolyásolása érdekében. Az alperes kökemény kartellt állapított meg, emiatt a beszerzések összege sem módosít a cselekmény minősítésén, legfeljebb a bírságösszeg meghatározása szempontjából lehet jelentősége.
- [198] A II. rendű felperes keresetében kérte a bírságösszeg mérséklését, azt azonban nem adta elő,

hogy a bírságkiszabást mely okból tartja jogszerűtlennek; jogszabálysértésre, illetve az alperesi mérlegelés okszerűtlenségére kifejezetten nem hivatkozott. E körben gyakorlatilag nem adta meg a bírói felülvizsgálat kereteit, annak hiányában pedig a bíróságnak a II. rendű felperesre vonatkozó bírságösszeg meghatározását illetően felülbírálatra lehetősége nem volt.

- [199] A II. rendű felperes indítványozta az ügyvezetőjének tárgyaláson történő meghallgatását, ugyanakkor a bíróság ezen eljárási cselekményt, mint szükségtelent, mellőzte, mivel a II. rendű felperes keresetéről ezen eljárási cselekmény nélkül is döntés volt hozható, az ügyvezető meghallgatása sem eredményezett volna eltérő ítéleti megállapítást.
- [200] Összességében a bíróság megállapította, hogy az egyes, általuk hivatkozott tenderek kapcsán a felperesek nem tudták érdemben vitássá tenni a keresettel támadott határozat jogszerűségét. Az alperes a tényállás tisztázási kötelezettségének a szükséges mértékben eleget tett, további eljárási cselekményektől sem lett volna olyan eredmény várható, amely eltérő határozati megállapításhoz vezetett volna. A bírságösszeget az alperes a Tptv., illetve a Bírságközlemény meghatározott rendelkezései alapján helyesen mérlegelve állapította meg.
- [201] Mindezekre tekintettel a bíróság az I.-II. rendű felperes kereseteit – a Kp. 88. § (1) bekezdés a) pontja alapján – mint alaptalant elutasította.
- [202] Az alperes perköltség-igénnyel élt, a perköltség felszámítására szolgáló költségjegyzékről szóló 31/2017. (XII.27.) IM rendelet szerinti költségjegyzék nyomtatványt előterjesztette. A bíróság a perköltségről a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján rendelkezett. Az alperes perköltségét a felszámítottakkal egyező összegben állapította meg, figyelemmel arra, hogy az az ügy bonyolultságára, az alperesi beadványok terjedelmére, számára és munkaigényességére, a perben tartott tárgyalások számára a költségjegyzékben feltüntetett arányban állt.
- [203] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 45/A.§ (2) bekezdése szerinti mértékű kereseti illeték viselésére a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján a pervesztes I-II. rendű felperes köteles.
- [204] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdése zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2022. október 28.

dr. Barsi-Fodor Bea s.k.
a tanács elnöke

dr. Nagy Péter s.k.
előadó bíró

dr. Borsos Krisztina s.k.
bíró